

Budapest,
2000. december 14.,
csütörtök

123. szám

Ára: 220,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
38/2000. (XII. 14.) EüM r.	Az egészségügyi miniszter által adományozható szakmai elismerésekről szóló 19/1998. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról 7773
42/2000. (XII. 14.) GM r.	A gabonafélék hektoliter-tömegének mérésére szolgáló eszköz műszaki és mérésügyi követelményeiről 7774
23/2000. (XII. 14.) KöM r.	A polgári természetőrökről szóló 33/1997. (XI. 20.) KTM rendelet módosításáról 7779
31/2000. (XII. 14.) OM r.	Az élelmiszer-biztonsági szakmérnöki szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről 7780
45/2000. (XII. 14.) PM r.	A hordós borra előírt hivatalos zár alkalmazásának, elszámolásának részletes szabályairól 7781
97/2000. (XII. 14.) OGY h.	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 39/1998. (VI. 29.) OGY határozat módosításáról 7782
98/2000. (XII. 14.) OGY h.	Dr. Rapcsák András mentelmi ügyében 7782
99/2000. (XII. 14.) OGY h.	Székely Zoltán mentelmi ügyében 7782
46/2000. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 7782
47/2000. (XII. 14.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 7794
	A pénzügyminiszter és a belügyminiszter együttes közleménye az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben levő (működési forráshiányos) helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásának 2000. évi II. ütemben történő felhasználásáról 7797

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter 38/2000. (XII. 14.) EüM rendelete

az egészségügyi miniszter által adományozható szakmai elismerésekről szóló 19/1998. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról

A Magyar Köztársaság kitételeiről szóló 1991. évi XXXI. törvény 7. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

Az egészségügyi miniszter által adományozható szakmai elismerésekről szóló 19/1998. (XII. 27.) EüM rendelet 1. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A díjjal emlékérem, az adományozást tanúsító oklevél és a köztisztviselői illetményalap tízszerezésével meg egyező mértékű pénzjutalom jár, amely az általános szabályok szerint személyi jövedelemadó köteles.”

2. §

Ez a rendelet 2001. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Gógl Árpád s. k.,
egészségügyi miniszter

A gazdasági miniszter 42/2000. (XII. 14.) GM rendelete

a gabonafélék hektoliter-tömegének mérésére szolgáló eszköz műszaki és mérésügyi követelményeiről

A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény végrehajtásáról rendelkező 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet 15. §-ában kapott felhatalmazás alapján — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

E rendelet hatálya azokra a gazdálkodó szervezetekre, továbbá külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeire, kereskedelmi képviselőire terjed ki, amelyek gabonafélék hektoliter-tömegének mérésére szolgáló eszközt (a továbbiakban: mérőeszközt) gyártanak, importálnak, forgalmazznak vagy üzemeltetnek.

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) gabonafélék hektoliter-tömege: bármely gabonafajtánál a kilogrammban kifejezett tömeg és a hektoliterben kifejezett térfogat aránya, amelyet olyan mérőeszközzel és eljárással állapítanak meg, amely megfelel e rendelet előírásainak;

b) tanúsításra jogosult szerv: a tanúsítvány kiadására külön jogszabály alapján jogosult szervezet;

c) tanúsítási eljárás: a tanúsításra jogosult szervnek a mérőeszköz első tanúsítását megelőző azon (típusvizsgálati) eljárása, amelynek során megállapítja a mérőeszköz kalibrálhatóságát;

d) tanúsítvány: a tanúsításra jogosult szervnek a mérőeszköz első tanúsítását megelőző (típusvizsgálati) eljárását lezáró dokumentum annak igazolására, hogy a mérőeszköz típusa megfelel e jogszabályban előírt mérésügyi és műszaki követelményeknek;

e) kalibrálás: a nem kötelező hitelesítésű mérőeszköz pontosságának ellenőrzésére szolgáló mérési eljárás;¹

f) kalibrálási bizonyítvány: a kalibráló laboratórium által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a mérőeszköz kalibrálása e rendelet előírásainak megfelelően történt;

g) mérőeszköz forgalomba hozatala: a mérőeszköz ingyenes vagy visszterhes elidegenítése a fogyasztók és felhasználók részére.

3. §

(1) A rendelet 1. §-ában hivatkozott mérőeszköz akkor hozható forgalomba, illetőleg akkor helyezhető üzembe, ha megfelel az e rendeletben meghatározott követelményeknek, és rendelkezik a 6. § (2) bekezdésben foglalt kalibrálási bizonyítvánnyal.

(2) Forgalomba hozatal előtt a gyártó, annak képviselője vagy az importáló (a továbbiakban együtt: gyártó) gondoskodik arról, hogy a kalibráló laboratórium ellássa a mérőeszközt a kalibrálást igazoló bélyeggel.

4. §

A kalibráló laboratórium az e rendelet szerinti vizsgálat céljára (érvényes kalibrálási bizonyítvánnyal rendelkező) használati etalont tart használatra készen, és a vizsgálatot ezen etalonnal ellenőrzött eszközzel végzi.

5. §

(1) A tanúsításra jogosult szerv a típusvizsgálat során:

a) ellenőrzi a gyártó által rendelkezésre bocsátott műszaki dokumentumokat;

b) megvizsgálja, hogy a mérőeszköz típusmintája megfelel-e a rendeletben meghatározott mérésügyi és műszaki követelményeknek.

(2) Ha a mérőeszköz típusmintája megfelel a rendeletben meghatározott mérésügyi és műszaki követelményeknek, akkor a tanúsításra jogosult szerv kiállítja a tanúsítványt.

6. §

(1) A kalibráló laboratórium a kalibrálási eljárás során:

a) ellenőrzi, hogy a mérőeszköz megfelel-e a jóváhagyott típusmintának;

b) a rendelkezésére álló etalonnal ellenőrzött eszköz segítségével kalibrál.

(2) Ha a mérőeszköz megfelel a jóváhagyott típusmintának, akkor a kalibráló laboratórium kiállítja a kalibrálási bizonyítványt. E dokumentumban rögzíti a mérési eredményeket, valamint a kalibrálás 10 éves érvényességi időtartamát.

(3) A (2) bekezdésben hivatkozott dokumentum a mérésügyi jogszabályoknak megfelelő általános előírások megtartása mellett e rendelet előírásai szerint kerül kiállításra.

(4) A kalibrálás igazolása a mérőeszközön elhelyezett kalibrálási bélyeg útján történik.

¹ A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény végrehajtását elrendelő 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése szerint.

7. §

(1) Minden mérőeszközön adattáblát kell elhelyezni. Az adattábla tartalmazza:

- a) az eszköz gyártási számát és a gyártás évét;
- b) a gyártó nevét, jelét vagy cégjelét;
- c) a tanúsító jelet;
- d) a mérőedény névleges űrtartalmát;
- e) a kalibrálási bizonyítvány számát.

(2) Az adattáblát a használati körülményeknek megfelelő ellenálló anyagból kell készíteni. A kalibráló laboratóriumnak a kalibrálási bélyeget úgy kell felhelyezni, hogy a bélyeg megsértése nélkül az adattáblát ne lehessen eltávolítani.

(3) A mérőeszközt magyar nyelvű kezelési útmutatóval kell ellátni.

8. §

(1) A kalibrálási bizonyítvány érvényét veszti:

- a) a kiállítását követő 10 év elteltével;
- b) ha a mérőeszköz eldeformálódott, vagy más módon sérült, átépítették, javításokat végeztek rajta;
- c) ha a kalibrálási bélyeget eltávolították, az megsérült, vagy megsemmisült.

(2) A kalibrálási bizonyítvány érvényességének lejárta után azt újra kiállítani csak ismételt kalibrálás elvégzése után szabad.

9. §

Az országos etalont a Német Szövetségi Köztársaság mérésügyi szolgálatánál őrzött etalonról kell legalább 10 évenként (szállítható etalon közbeiktatásával) leszármaztatni.

10. §

(1) Ez a rendelet 2001. január 1. napján lép hatályba.

(2) E rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek Tanácsának a tagországoknak a gabonafélék hektoliter-tömegének mérésére vonatkozó jogszabályainak közelítéséről szóló 71/347/EGK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Dr. Matolcsy György s. k.,
gazdasági miniszter

Melléklet

a 42/2000. (XII. 14.) GM rendelethez

A gabonafélék hektoliter-tömegének mérésére szolgáló etalon eszköz és kezelési előírása

I. SZERKEZETI ELŐÍRÁSOK

1. A mérőeszköz mérőedényből, töltő berendezésből, lehúzó berendezésből, mérlegből, töltő edényből és gyűjtő ládából áll.

A mérőeszköz minden része erős, alaktartó és gondosan kivitelezett kell legyen, hogy rendeltetésszerű használat során megőrizze a méreteit és alakját. A gabonával érintkező összes felület sima és gyakorlatilag nem változó, mechanikai és korróziós hatásoknak ellenálló fémből készült (pl. sárgaréz, rozsdamentes acél).

2. A mérőedény

2.1. A mérőedény egyenes körhenger alakú, felső széle a tengelyére merőleges síkban simára csiszolt.

2.2. Töltésnél a mérőedény mindig ugyanabban az állásban helyezkedik el a töltőberendezés alatt.

2.3. A mérőedény felett töltési helyzetben egy töltő gyűrű van elhelyezve, amelynek a tengelyiránya és a belső átmérője megegyezik a mérőedényével. A lehúzó berendezés a két részegység között kis távolságot tartva, az érintésük nélkül mozog.

3. Töltő berendezés

3.1. A töltő berendezés záró fedéllel és szabályozó készülékkel ellátott töltő tölcserből áll.

3.2. A töltő tölcser csonka kúp alakú, amelyhez felül hengeres perem, alul pedig fedéllel ellátott kifolyócsonk csatlakozik hozzá.

3.3. A töltő tölcser úgy van elhelyezve, hogy töltőállásban a tengelye függőleges és egybeesik a mérőedény tengelyével.

3.4. A szabályozó berendezés a 7. pontban meghatározott kialakítású. Belenyúl a kúpos kifolyócsonkba és függőleges irányban beállítható. Tengelye egybeesik a töltő tölcser tengelyével.

4. Lehúzó berendezés

4.1. A lehúzó berendezés lehúzó késből, vezető és húzó szerkezetből áll.

4.2. A lehúzó kés sima, vízszintesen helyezkedik el és használat közben megőrzi az alakját.

4.3. A vezető szerkezet a lehúzó kés mozgását vezeti a töltő gyűrű alsó széle és a mérőedény felső széle között.

4.4. A húzó szerkezet a lehúzó kést folyamatos mozgással húzza át a gabonán.

4.5. A mérőedény megtöltése és lemérése után a töltőgyűrűben elhelyezkedő lehúzó késen lévő gabonafelesleget gyűjtőládában fogják fel.

5. Mérleg

5.1. A gabonával megtöltött mérőedényt egy 50 kg maximális terhelhetőségű, egyenlőkarú mérlegen lemérik.

5.2. A mérleg súlyserpenyője egyensúlyban legyen az üres mérőedénnyel.

6. A teljes berendezés

6.1. A mérőeszköz egyes részeit, a mérőedényen és a mérlegen kívül állványon rögzítik olyan módon, hogy a mérőedény felső pereme töltési helyzetben vízszintes.

6.2. A mérőedény peremének vízszintes helyzetét a mérőeszköz vázára szerelt legalább 500 mm hosszúságú függőnnyel vagy hasonló érzékenységgű libellával, a mérőeszközön feltüntetett ellenőrző jelek figyelembevételével kell beállítani.

7. Az egyes részek méretei

Mérőedény

Belső átmérő 295 mm± 1 mm
 Űrtartalom 20 l ± 0,01 l

A mérőedény fenék belső oldalának távolsága a töltő tölcser kúpos kifolyócsonkjának alsó szélétől 500 mm± 2 mm

A lehúzó kés távolsága a mérőedény szélétől 0,5 mm± 0,2 mm

Töltő gyűrű

Belső átmérő 295 mm± 1 mm

Töltő tölcser

Felső, hengeres rész tengelyének hossza 120 mm± 2 mm

Kúpos rész tengelyének hossza 240 mm± 1 mm

Alsó kúpos kifolyócsonk tengelyének hossza 80 mm± 0,5 mm

Töltő tölcser tengelyének hossza 440 mm± 3 mm

Felső hengeres rész belső átmérője 390 mm± 1 mm

Alsó kúpos kifolyócsonk belső átmérője

fent (g') 84,5 mm± 0,5 mm

lent (g'') 86,5 mm± 0,5 mm

g''—g' különbsége 2 mm± 0,5 mm

Szabályozó berendezés

Szár átmérője 11 mm± 0,2 mm

Váll-átmenet sugara 16 mm± 0,5 mm

Hengeres rész magassága 5 mm± 0,5 mm
 Hengeres rész átmérője 33 mm± 0,2 mm

Lehúzó berendezés

Lehúzó berendezés terhelő-súlyának tömege 5 kg± 0,1 kg

Töltőedény

Űrtartalma a szegélyig 24 l ± 0,1 l

8. Ábra. Az etalon készüléket a mellékelt rajz ábrázolja

II. KEZELÉSI ÚTMUTATÓ

A megvizsgálni kívánt gabona nem lehet szennyezett, a hőmérséklete hozzávetőlegesen egyezzen meg a mérőhelyiség hőmérsékletével. Legyen légszáraz állapotban, azaz a mérőhelyiség levegőjével higroszkópikus egyensúlyban legyen. Ennek érdekében a gabonát betöltés előtt mintegy 10 órán keresztül vékonyrétegben elterítve, háborítatlanul kell szárítani. A környezeti levegő relatív nedvessége nem lehet 60%-nál magasabb. A gabona hektoliter-tömege függ a felhasznált gabonamennyiségtől és a töltő tölcserbe való betöltés módjától, ezért az alábbi módon kell eljárni:

A mellékelt ábrának megfelelően az **1** mérőedényt töltési helyzetben úgy kell elhelyezni, hogy a tengelye egybeessen a **2** töltő gyűrű és a **3** töltő tölcser tengelyével, majd a **15** kézi fogantyú mozgatásával és a **16** csappal rögzíteni kell.

Ezután a **9** lehúzó kés a kiindulási helyzetébe állítva a **12** fogantyúval ebben a helyzetében rögzítésre kerül.

A **19** talpcsavarokkal a **20** állványt mindig úgy kell beállítani, hogy az **1** mérőedény felső széle a töltés során vízszintes síkban legyen.

Mintegy 24 l mérendő gabonát a töltőedénybe (az ábrán nem látható), majd azt a **3** töltő tölcserbe kell önteni, miután ellenőrizték, hogy a **8** kifolyócsonkot lezáró **4** záró fedél lezárt állapotban van.

A záró csappantyú **5** tolóreteszét meghúzva a **4** csappantyú kinyílik (azt a **6** zár tartja nyitott állapotban), és a gabona kifolyik a **3** tölcserből a **14** aljzaton álló **1** mérőedénybe. Az átömlést zavaró hatások ellen a **2a** keret véd.

Az aljzat görgői sínen futnak, amelynek behajlását a **14a** támaszték akadályozza meg.

Az **1** mérőedény állandóan egyenletes töltésének biztosítása érdekében a **3** töltő tölcser mintegy 4 l gabonával túltöltik, ami az **1** mérőedény teljes megtöltése után a **2** töltő gyűrűben maradt. Annak érdekében, hogy ezt a mennyiséget elválasszák az **1** mérőedény tartalmától, meg kell húzni a **11** keresztartón csuklósan elhelyezett **9** lehúzó kés **12** reteszét, hogy az szabaddá tegye a lehúzó kést.

A **13** húzószúlyal működtetett lehúzó késnek elől olyan vágó éle van, amellyel az **1** mérőedény szélén lévő — az egyenletes lehúzást akadályozó — gabonaszemcséket át lehet vágni.

Ha a **9** lehúzó kés elérte a végállást, akkor a **14** aljzaton álló **1** mérőedényt a **15** kézi fogantyúval kihúzzák, az aljzatról leemelik, ráteszik a mérlegre és ± 5 g pontossággal megméri a töltési súlyát.

A lehúzó kést visszahúzva a kiinduló helyzetébe a rajta lévő felesleges gabona behullik a **17** gyűjtőládába, miközben a **18** palástról leugró gabonaszemeket a gyűjtőládába irányítják.

Ezután a **6** zárát a **4a** kézi kerék elforgatásával kioldják, és a **4** csappantyú újra záró állásba kerül. Ha ugyanezzel a mintával további mérést szükséges végezni, akkor az **1** mérőedényből származó gabonát össze kell keverni a **17** gyűjtőládából származó gabonával. A gabona hektoliter-tömege kg/hl-ben úgy határozható meg, hogy a mérőeszköz által megadott érték 0,2 hl-el osztandó.

III. ELLENŐRZÉS ÉS BESZABÁLYOZÁS

1. Méretek és űrtartalmak

A melléklet I. fejezetének 7. pontjában meghatározott méreteket és űrtartalmakat alkalmas mérőeszkővel kell ellenőrizni.

2. Működésvizsgálat (gabonával)

2.1. A vizsgálathoz Manitoba búzát használnak, amelynek szemcsézete hozzávetőlegesen gömb alakú. Ennek szabványos hektoliter-tömege nem lehet kisebb, mint 80 kg/hl. A búza higroszkópikus egyensúlyban kell hogy legyen a környező levegővel. A II. pont útmutatása szerint hat mérés végzendő. Ha a megvizsgálandó készüléket P, az etalon készüléket N jelöli, akkor a mérés a következő séma szerint kell hogy történjék:

Összehasonlítási szám	1	2	3	4	5	6
Készülékek sorrendje	NP	PN	NP	PN	NP	PN

2.1.1. A P-vel kapott egyes értékek eltérése azok középértékétől nem haladhatja meg a ± 10 g-ot.

2.1.2. A készülék hibája a hat P-vel kapott adatból képzett átlagérték és a hat N-nel kapott adatból képzett átlagérték különbsége. A hiba nem lehet nagyobb mint ± 10 g.

2.1.3. Ha a megengedett, 2.1.1. és 2.1.2. pontok szerinti hibahatárokat túllépi, akkor a gabona esetleg még túlságosan inhomogén, ilyenkor még egyszer, mintegy 10 órán keresztül szétterítve kell tartani a mérőhelyiségben. Majd meg kell ismételni a 2.1. pont szerinti méréseket.

2.1.4. Ha az eredmény a 2.1.2. pontban megadott hibahatárt túllépi, akkor a készüléket be kell szabályozni.

A készüléken leolvasott értékeket a **7** szabályozó szerkezet magasabbra állításával csökkenteni, alacsonyabbra állításával pedig növelni lehet.

A **7** szabályzó szerkezet beállítása után a 2.1. pont szerinti mérés megismétlendő.

3. Mérleg

3.1. A mérleg hibája 10 kg-tól 20 kg-ig terjedő terhelési tartományban nem lehet nagyobb a terhelés $\pm 0,01\%$ -ánál.

3.2. A felhasznált súlyok hibáinak összege nem lehet nagyobb, mint a névleges tömeg $\pm 0,02\%$ -a.

Az ábrán látható jelölések

- 1 Mérőedény (űrmérték)
- 2 Betöltő gyűrű a kerettel (2a)
- 3 Töltő tölcser
- 4 Záró csappantyú a kézi kerékkel (4a)
- 5 Záró csappantyú reteszelője
- 6 Záró csappantyú zárszerkezete
- 7 Szabályozó berendezés
- 8 Kifolyócsonk
- 9 Lehúzó kés
- 10 Lehúzó kés vezető berendezése
- 11 Kereszttartó megtámasztással
- 12 Lehúzó kés reteszelője
- 13 Húzószúly
- 14 Aljzat sántámasztással (14a)
- 15 Aljzat fogantyúja
- 16 Csapszeg
- 17 Gyűjtőláda
- 18 Palást
- 19 Talpcsavarok
- 20 Vázszerkezet

A mérőeszköz jellemzői

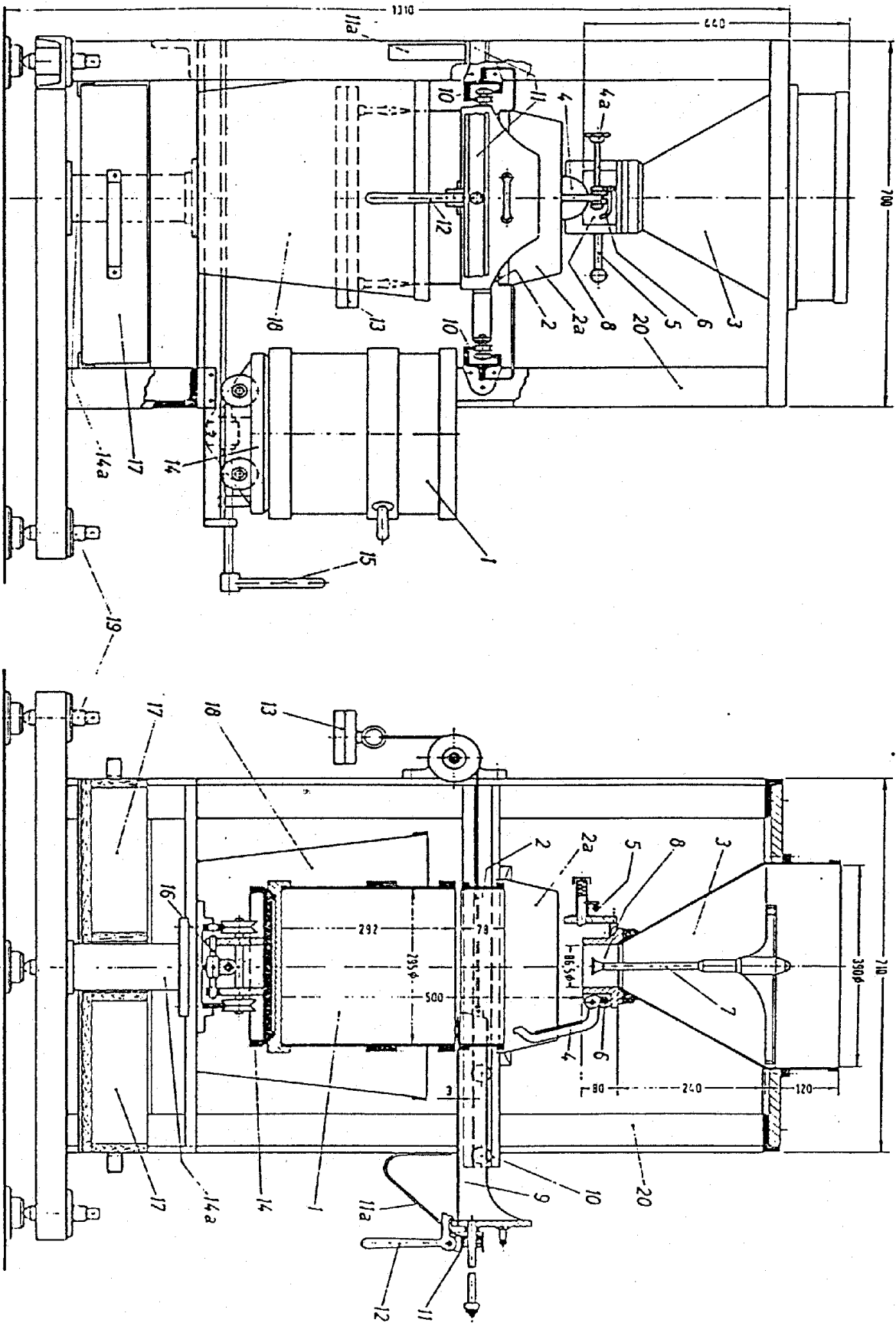
a) Olyan módon kerüljön tervezésre és gyártásra, hogy a mérések reprodukálhatósága biztosított legyen.

b) A hektoliter-tömeg meghatározásánál megengedett hiba az etalon készüléken kapott mérési eredmény \pm ötezed része.

c) A méréshez használt mérőedény űrtartalmának hibahatára \pm kétezed rész.

d) Az alkalmazott mérőberendezés segítségével végzett mérésnél a hibahatár a lemerített mennyiség \pm egyezzed része.

e) A meghatározott gabonamintával végzett mérések minden külön értéke a hat egymást követő mérésből meghatározott hektoliter-tömeg középértékétől \pm három ezreléknél nagyobb mértékben nem térhet el.

A környezetvédelmi miniszter 23/2000. (XII. 14.) KöM rendelete

**a polgári természetőrökről szóló
33/1997. (XI. 20.) KTM rendelet módosításáról**

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 66. §-ának (3) bekezdésében, valamint 85. §-ának *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A polgári természetőrökről szóló 33/1997. (XI. 20.) KTM rendelet (a továbbiakban: Ptr.) 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A polgári természetőr önként vállalt — díjazás nélküli — feladatának ellátásával a nemzeti park igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság), továbbá a települési önkormányzat közfeladatát, így különösen őrszolgálati és tájékoztató munkáját segíti.”

2. §

(1) A Ptr. 4. §-a (1) bekezdésének *a*)—*b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Polgári természetőr az a nagykorú, cselekvőképes, büntetlen előéletű magyar állampolgár lehet, aki)

„*a*) közép- vagy felsőfokú szakirányú szakképesítéssel vagy felsőfokú iskolai végzettséggel és szakirányú szakképzettséggel rendelkezik, és a (3) bekezdés szerint polgári természetőri ismeretekből vizsgát tett;

b) középfokú végzettséggel és alap- vagy középfokú nem szakirányú szakképesítéssel vagy alapfokú iskolai végzettséghez kötött szakképesítéssel rendelkezik, és polgári természetőri ismeretekből sikeres vizsgát tett;”

(2) A Ptr. 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szakirányú közép- vagy felsőfokú szakképesítéssel vagy felsőfokú iskolai végzettséggel és szakirányú szakképzettséggel rendelkező személy kizárólag jogi ismeretekből tesz polgári természetőri vizsgát. Főiskolai szintű államigazgatási és szociális igazgatási szakképzettségű vagy igazgatásrendészeti-szervezői, illetőleg egyetemi szintű jogász szakképzettségű személynek — közép- vagy felsőfokú szakirányú végzettség hiányában — kizárólag természetvédelmi ismeretekből kell vizsgát tennie. A nem szakirányú felsőfokú iskolai végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező személynek — ha nem főiskolai szintű államigazgatási és szociális igazgatási vagy igazgatásrendészeti-szervező, illetőleg egyetemi szintű jogász szakképzettséggel rendelkezik — a teljes polgári természetőri vizsgát le kell tennie.”

3. §

A Ptr. 6. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az igazgatóság más igazgatóságnál tett polgári természetőri vizsgát elismeri, de a megállapodás [2. § (3) bekezdés] megkötése előtt a polgári természetőrt a helyi ismeretekből továbbképzésben részesíti.”

4. §

A Ptr. 7. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Több igazgatóság illetékességi területén található országos jelentőségű védett természeti területre szóló polgári természetőri igazolványt — a polgári természetőr kérelmére, az igazgatóságokkal kötött megállapodások és az igazgatóságok írásos egyetértésének becsatolásával — a Minisztérium kiállíthat, ha a kérelmező legalább egy éve polgári természetőri feladatot lát el.”

5. §

(1) A Ptr. mellékletének 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. A 4. § (1) bekezdés *b*) pont szerinti középfokú szakképesítésnek minősül: a mezőgazdasági, geológiai, kertészeti, erdészeti, vízügyi, vízgazdálkodási technikai képzés, a mezőgazdasági, kertészeti erdészeti, geológiai, vízügyi szakközépiskolai végzettség, valamint az OKJ szerint: környezet- és természetvédelmi szakmunkás, környezetvédelmi (szak)technikus, környezetvédelmi szakelődő, természetvédelmi technikus szakmai vizsga.

Felsőfokú szakirányú szakképesítésnek, illetve szakképzettségnek minősül: egyetemi vagy főiskolai szintű alapképzésben, illetve szakirányú továbbképzésben szerzett biológiai, erdészeti, földrajzi, geológiai, kertészeti, környezetvédelmi, mezőgazdasági, ökológiai, természetvédelmi, vadgazdálkodási, vízügyi, vízgazdálkodási szakterületen szerzett szakképzés, illetve szakképzettség.”

(2) A Ptr. mellékletének 2. pontjában szereplő „továbbá a Minisztérium jelképe” szövegrész hatályát veszti.

(3) A Ptr. mellékletének 3. pontjában szereplő „továbbá a Minisztérium jelképe helyezkedik el” szövegrész hatályát veszti.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

*Dr. Turi-Kovács Béla s. k.,
környezetvédelmi miniszter*

**Az oktatási miniszter
31/2000. (XII. 14.) OM
rendelete**

**az élelmiszer-biztonsági szakmérnöki szakirányú
továbbképzési szak képesítési követelményeiről**

A felsőoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXX. törvény 74. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazása alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendelet *melléklete* az élelmiszer-biztonsági szakmérnöki szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeit tartalmazza.

(2) Élelmiszer-biztonsági szakmérnök szakképzettség csak szakirányú továbbképzésben szerezhető meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 31/2000. (XII. 14.) OM rendelethez

**Élelmiszer-biztonsági szakmérnöki szakirányú
továbbképzési szak**

1. *A képzési cél*

A szakmérnöki szakirányú továbbképzés során azok az új biológiai, kémiai és fizikai tényezők kerülnek ismertetésre, amelyek veszélyeztetik a fogyasztó egészségét, azok a követelmény- és ellenőrzési rendszerek, amelyek alkalmazásával ezek a veszélyek minimumra csökkenthetők. Ezen ismeretek birtokában olyan szakemberek kerülhetnek az élelmiszeriparba, akik képesek a biztonságos élelmiszertermelés feltételeit megteremteni és ellenőrizni.

2. *Az oklevélben szereplő szakirányú képzettség megnevezése*

Élelmiszer-biztonsági szakmérnök.

3. *A képzésben részt vevők köre*

A képzésben okleveles élelmiszeripari mérnöki vagy okleveles biomérnöki (illetve a biomérnöki szak létrehozása előtti okleveles vegyészmérnöki), valamint állatorvos doktori végzettséggel, szakképzettséggel lehet részt venni.

4. *Képzési idő*

Három félév, 1550 órára, amiből minimum 248 tanóra, maximum 1000 óra az önálló munka, a képzés kreditértéke: 90 kredit. A képzés előadásokból, konzultációkból és gyakorlati foglalkozásokból áll (félévente 13 hét, hetente 1 nap).

5. *A képzés fő tanulmányi területei és arányai*

Korszerű, szakspecifikus ismeretek az alábbi tárgykörökben:

- 5.1. Üzemtelepítés és létesítés
- 5.2. Élelmiszer-biztonság (HACCP, GHT stb.)
- 5.3. Gyors mikrobiológiai módszerek
- 5.4. Kockázatelemzés
- 5.5. Értékelési módszerek
- 5.6. Élelmiszer-biztonsági menedzsment
- 5.7. Élelmiszer-szabályozás és érvényesítése

5.8. A géntechnológiával módosított szervezetet tartalmazó vagy géntechnológiával módosított szervezetből előállított élelmiszerek

5.9. Esettanulmányok

Az elméleti és gyakorlati képzés százalékos aránya: 70:30.

6. *Az ismeretek ellenőrzési rendszere*

6.1. Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt — részben egymásra épülő, részben egymástól független — aláírások, gyakorlati jegyek megszerzéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint a záróvizsga letételéből tevődik össze. A szakdolgozat olyan írásbeli dolgozat, amelyben a jelölt bizonyítja, hogy a választott téma szakirodalmában jártas, az anyagot önállóan kezeli, a dolgozat témájához a szakirodalmat alkotó módon használja.

6.2. Záróvizsga

6.2.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

— a tantervben előírt valamennyi tanulmányi és vizsgakötelezettség teljesítése,
— a szakdolgozat benyújtása.

6.2.2. A záróvizsga részei:

— a szakdolgozat megvédése,
— a komplex szóbeli vizsga: az üzemtelepítés és létesítés, élelmiszer-biztonság, élelmiszertörvény és érvényesítése tárgyakból.

6.2.3. A záróvizsga eredménye

A szakdolgozat és védése alapján kapott érdemjegyek és a szóbeli záróvizsga érdemjegyének számtani átlaga.

A pénzügyminiszter 45/2000. (XII. 14.) PM rendelete

a hordós borra előírt hivatalos zár alkalmazásának, elszámolásának részletes szabályairól

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 89. §-a (2) bekezdésének e) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) Hivatalos zárnak e rendelet alkalmazásában olyan, egyedi sorszámmal ellátott szalagzár minősül, amelynek sorszámtól az egyszerűsített adóraktár vagy a bor adóraktár engedélyese (a továbbiakban együtt: adóraktár) a jövedéki adóügyben eljáró vámhivatalnak bejelentette, és a sorszám nyilvántartásba vételét a vámhivatal visszaigazolta. A bejelentésben meg kell adni a szalagzár gyártójának nevét, adószámát is.

(2) A vámhivatal az (1) bekezdés szerinti bejelentést annak beérkezését követő 5 munkanapon belül köteles az adóraktárnak visszaigazolni.

2. §

(1) A hordós kiszerezésű szőlőbor adóraktárból való kitérésre vagy a kitérésre vagy a betároló adóraktár engedélyesének hivatalos zárat kell alkalmazni.

(2) A hivatalos zárat úgy kell a hordós kiszerezésre felhelyezni, hogy annak megsértése, eltávolítása nélkül a hordós kiszerezésből szőlőbort kivenni, illetve abba betenni ne lehessen.

(3) Az adóraktár köteles a hivatalos zárról a *melléklet* szerinti adattartalommal folyamatosan nyilvántartást vezetni.

(4) Az adóraktár a hivatalos zárok biztonságos helyen való tárolását köteles biztosítani.

(5) A hatósági felügyeletet ellátó vámhivatal a hivatalos zár készletéről az egyszerűsített adóraktár engedélyesét évente, a bor adóraktár engedélyesét negyedévente számoltatja el.

3. §

(1) Az egyszerűsített adóraktár engedélyesének a borkísérő okmányon, a bor adóraktár engedélyesének a termék-kísérő okmányon a hordós kiszerezésű bor szállítása esetén a termék azonosítására szolgáló rovatban fel kell tüntetnie az alkalmazott hivatalos zár sorszámtól. Abban az esetben, ha a hordós kiszerezésű szőlőborra nem a kitérésre, hanem

a betároló adóraktár engedélyesének hivatalos zára került felhelyezésre, a borkísérő okmányon, illetve a termék-kísérő okmányon a hivatalos zár sorszáma mellett jelezni kell, hogy az a betároló adóraktár (vevő/címzett) hivatalos zárának a sorszáma.

(2) Az 1. § (1) bekezdése szerint bejelentett, visszaigazolt sorszámtól az adóraktár engedélyese csak egy hivatalos zár esetében alkalmazhatja.

(3) A hivatalos zár céljára szalagzárát csak olyan gyártótól lehet beszerezni, aki (amely) ezen tevékenységét a székhelye szerint illetékes vámhivatalhoz nevének, székhelyének és adószámának megadásával előzetesen bejelentette.

4. §

(1) Ez a rendelet — a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel — 2001. január 1-jével lép hatályba azzal, hogy 2001. január 31-ig hivatalos zárként az adóraktár által a hordós kiszerezés lezárására alkalmazott zárat is lehet alkalmazni, amennyiben annak típusát a jövedéki adóügyben eljáró vámhivatalhoz legkésőbb 2001. január 15-ig bejelentik.

(2) E rendelet 3. §-ának (3) bekezdése 2001. február 1-jén lép hatályba.

Járai Zsigmond s. k.,
pénzügyminiszter

Melléklet

a 45/2000. (XII. 14.) PM rendelethez

Hivatalos zár nyilvántartása

1. Nyitókészlet (január 1-jén*/tárgynegyedév első napján**)
2. Növekedés
Vámhivatal által visszaigazolt hivatalos zár
 - a) sorszám tartománya
 - b) darabszám
 - c) gyártója (név, székhely, adószám)
 - d) bevételezésének napja
3. Csökkenés
Felhasznált hivatalos zár
 - a) sorszám tartomány, darabszám
 - b) kísérő okmány*** (termékkísérő okmány, borkísérő okmány) azonosító száma
 - c) felhasználás (adóraktárból történő kiszállítás) dátuma
4. Záró készlet (december 31-én*/tárgynegyedév utolsó napján**)

* Egyszerűsített adóraktár esetében.

** Bor adóraktár esetében.

*** A betároló adóraktár engedélyese hivatalos zárának alkalmazása esetén a kitérésre adóraktár kísérő okmányának azonosító számát kell feltüntetni, jelezve, hogy nem saját bizonylatról van szó.

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 97/2000. (XII. 14.) OGY határozata

az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról,
tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló
39/1998. (VI. 29.) OGY határozat módosításáról*

Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 39/1998. (VI. 29.) OGY határozat a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés — 2001. január 1-jei hatállyal —

a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottságba
dr. Csáky András helyett
Németh Zsoltot,

az Informatikai és távközlési bizottságba
Németh Zsolt helyett
dr. Csáky András

a bizottság tagjává megválasztja.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Juhászné
Lévai Katalin s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 98/2000. (XII. 14.) OGY határozata

dr. Rapcsák András mentelmi ügyében**

A Magyar Köztársaság Országgyűlése dr. Rapcsák András országgyűlési képviselő mentelmi jogát a Szegedi Vá-

* A határozatot az Országgyűlés a 2000. december 12-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2000. december 12-i ülésnapján fogadta el.

rosi Bíróság 16.B.2189/2000/3. számú megkeresésével érintett ügyben nem függeszti fel.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Juhászné
Lévai Katalin s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 99/2000. (XII. 14.) OGY határozata

Székely Zoltán mentelmi ügyében*

A Magyar Köztársaság Országgyűlése Székely Zoltán országgyűlési képviselő mentelmi jogát a Legfőbb Ügyész NF.4580/2000/5. számú megkeresésével érintett ügyben felfüggeszti.

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Juhászné
Lévai Katalin s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2000. december 12-i ülésnapján fogadta el.

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 46/2000. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság alkotmányértelmezésre, jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő:

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC.

törvény 58. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 1999. január 1-jére — a törvény hatálybalépésének napjára — visszamenőleges hatállyal megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény 58. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására vonatkozó indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény módosításáról szóló 1997. évi XXIX. törvény 14. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányértelmezésre, valamint — az utólagos normakontroll hatáskörhöz jogkövetkezményként kapcsolódó — mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: 3.Kpt.) korábbi rendelkezései szerint az élet elvesztésért — az ott meghatározott jogosultaknak — egymillió forint összegű kárpótlás járt. E tekintetben a kárpótlás összegét korábban maga a kárpótlási törvény határozta meg. A 3.Kpt.-t módosító 1997. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: 3.Kpt.mód.) az élet elvesztéséért járó kárpótlás eseteit [a 3.Kpt. 2. § (1) bekezdésében meghatározva] kibővítette, az összegszerűség tekintetében pedig akként rendelkezett, hogy a kárpótlás összegéről, a kifizetés rendjéről, határidejéről, ütemezéséről külön törvény rendelkezik. E külön jogszabály a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény (a továbbiakban: T.), amelynek az 58. § (1) bekezdése szerint az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény 2. §-ának (1) bekezdése alapján járó egyösszegű kárpótlás 30 000 forint.

Az Alkotmánybírósághoz T. 58. § (1) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatára és megsemmisítésére több indítvány érkezett.

1. Az egyik indítványozó szerint a T. 58. § (1) bekezdése diszkriminatív. Indokolásként az indítványozó kifejtette, hogy a törvényalkotó két jól elkülöníthető csoportot hozott létre. Az egyik, akiknek a 3.Kpt. eredeti szabályai szerint egymillió forintos kárpótlás jár, a másik, akiknek csupán harmincezer. E két csoport abban is elkülönül

egymástól, hogy amíg az első részére nyitva álló határidő már letelt és az igények nagyjából elbírálás alá kerültek, addig a második csoport vonatkozásában az igénybenytűzési határidő megnyílt. Az indítványozó szerint ez a megoldás a két csoport elbírálása közötti alkotmányellenes különbségtételt takarja jogi eszközökkel, hiszen a 3.Kpt. eredeti rendelkezése szerint kizárt volt, hogy a 3.Kpt.mód. alapján jogosultságot szerettek korábban kárpótlási igényt nyújtsanak be. Az indítványozó úgy véli, hogy a két csoporthoz tartozó igények jogi alapja valójában ugyanaz (kárpótlás az élet elvesztéséért), ezért az összegszerűség által létrejött különbség az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe ütközik.

Az indítványozó kifejtette, hogy 1939. március 11-ét követően a zsidó vagy zsidó származású személyeket súlyos törvényi diszkriminációnak vetették alá, amely most a T. jelenlegi formájában tovább folytatódik. A megsemmisíteni kért rendelkezés — véleménye szerint — az Alkotmány 54. § (1) bekezdését, az egyenlő méltóságú személyként kezelés elvét is sérti.

2. Egy másik indítványozó előadta, hogy a 3.Kpt.mód. megjelenésekor — mivel abban összegszerűség nem szerepelt — „az érintettek nagy reményt fűztek hozzá”. Ennek alapján elindult az igények benyújtásához szükséges dokumentumok beszerzése, amely — különösen a külföldön lakó kérelmezők — tekintetében nagy költségekkel járt: több külföldi szervezet csak pénzért adott ki igazolást, sokan ügyvédet fogadtak, az aláírás mintákat hitelesíteni kellett stb. Az indítványozó szerint az Alkotmány 13. § (1) bekezdésébe foglalt tulajdonhoz való jogot sérti, hogy „többre jön ki a költség mint maga a kárpótlás”, úgy vélekedett, hogy a 3.Kpt.mód.-ban eleve meg kellett volna határozni a kárpótlás összegét, hogy a jogosult eldönthesse, kérelmét beadja-e.

3. A következő indítványozó szerint a T. 58. § (1) bekezdésében meghatározott egyösszegű kárpótlás az Alkotmány 70/A. § (1) és (3) bekezdésébe ütköző módon „különbséget tesz magyar polgár és magyar polgár között, az 1938-tól 1945-ig tartó időszak diszkriminatív törvényeivel összhangban”.

4. Indítvány érkezett a T. 58. § (1) bekezdésével összefüggésben a jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására, valamint az Alkotmány értelmezésére.

Az indítványozó álláspontja szerint az emberi méltóságot sérti „a magyar hatóságok közreműködésével elpusztított szülők (testvérek) után járó” kárpótlás összege, amely sérelem — véleménye szerint — „különösebb indokolás nélkül megáll”. Az indítványozó kifejtette, hogy az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése alapján az „egyéb helyzet” szerinti különbségtétel tilalmából az egyenlő mértékű kár-

pótláshoz való jog is következik, ezért a diszkrimináció tilalmába ütközik, hogy a 3.Kpt. korábbi rendelkezése szerint a jelenlegi 30 000 forint többszöröse illetve meg az élet elvesztéséért kárpótlásra jogosultakat.

Az indítványozó a T. 58. § (1) bekezdése alkotmányossági vizsgálatát az Alkotmány 70/D. §-a és 70/E. §-a sérelme tekintetében is kéri. Az Alkotmány 70/D. §-ával összefüggésben az indítványozó kifejtette, hogy a törvény „megfosztja az érintetteket lelki egészségük egy részétől, hiszen az érintettek már évek óta — többek között — azért várják az Állam által beígért kárpótlást, hogy a hátralévő életükben e javak segítségével enyhülést szerezzenek fájdalmukra”. Az Alkotmány 70/E. §-a szerinti szociális biztonság jogával pedig — az indítványozó szerint — azért áll ellentétben a megsemmisíteni kért rendelkezés, mert egyrészt költségek keletkeztek az igénylőknél, amely meghaladja a követelést, másrészt az Alkotmány 70/E. §-a árvaság esetén is garantálja a megélhetéshez szükséges ellátást, a jelenlegi igénylők egy része pedig a sérelmet elszenvedők élő gyermekei. E tekintetben az indítványozó — feltehetően mint alkotmányértelmezést — kéri az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdésébe foglalt „árvaság” fogalmának definiálását.

Az indítványozó a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát — T. 58. § (1) bekezdése tekintetében — az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett Párizsi Békeszerződés — faji, vallási diszkriminációt tiltó — 2. cikk 2. pontjával való ellentét miatt kéri.

Végül az indítványozó a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását azzal indokolja, hogy „amennyiben az Alkotmánybíróság megállapítja az alkotmányellenességet és/vagy a nemzetközi szerződésbe ütközést, és megsemmisíti a törvényhelyet, az Országgyűlés mulasztásba kerül a kárpótlási kérdésben való határozathozatal hiánya miatt”.

Az indítványozó a jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközése és az Alkotmány értelmezése hatáskörökben előterjesztett kérelme tekintetében — mivel e hatáskörökben az eljárást csak meghatározott közjogi méltóságok indítványozhatják — arra kérte az Alkotmánybíróság elnökét, hogy az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján az indítványt az előterjesztésre jogosultaknak küldje meg.

5. Egy másik indítványozó szerint a T. 58. § (1) bekezdésében meghatározott kárpótlási összeg „összegegyeztetetlen az egyenlő elbánás alkotmányos követelményével”. Véleménye, hogy a korábbi szabályozás által biztosított egymillió forintos kárpótlás helyett a T. által meghatározott harmincezer forint, a faji-vallási okokból meggyilkoltak még élő hozzátartozóinak súlyos diszkriminációját eredményezi.

6. Indítvány érkezett a T. 58. § (1) bekezdésén túl, a 3.Kpt.mód. 14. § (1) bekezdésének vizsgálatára is. Ez utóbbi rendelkezés értelmében: „E törvény a kihirdetést követő 30. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamat-

ban lévő ügyekben is alkalmazni kell.” Az indítványozó szerint e rendelkezés a jogbiztonságot sérti, mert nem írja elő, hogy azon „kivételes esetekben, amelyekben az eredeti 1992. évi XXXII. törvény a kárpótlást kérő számára előnyösebb volt, de az ügy elbírálása még nem záródott le, az eredeti törvény alkalmazandó”. Az indítványozó alkotmánybírói határozatra hivatkozva úgy ítéli meg, hogy az új törvényi szabályozás az érintetteknek nézve csak kedvezőbb lehet.

Az indítványozó a T. 58. § (1) bekezdésével kapcsolatban — többek között — úgy vélekedik, hogy „a 30 000 Ft-os nevetséges ’kárpótlás’ megszavazása az elpusztítottak emlékének a Magyar Állam által való meggyalázása, s mint ilyen is alkotmány sértő”. Véleménye, hogy diszkriminatív az a kárpótlás, ami nem éri el reálértékben az 1992-es egymilliónak legalább a felét.

7. A T. 58. § (1) bekezdése alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, valamint nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára indítványt nyújtott be a legfőbb ügyész is.

A legfőbb ügyész véleménye, hogy a 3.Kpt.mód. abban a tekintetben, ahogy meghatározza az élet elvesztéséért járó kárpótlás eseteit és a kárpótlásra jogosult hozzátartozók körét, nem alkotmányellenes, megfelel az 1/1995. (II. 8.) és a 22/1996. (VI. 25.) AB határozatban megállapított alkotmányossági követelményeknek. Ezzel szemben a T. 58. § (1) bekezdésében megállapított 30 000 forintos kárpótlás „az összeg rendkívül alacsony voltára tekintettel, önmagában is sérti az emberi méltóságot, mind általában, különösképpen pedig az életüktől jogtalanul megfosztottak és túlélő hozzátartozóik vonatkozásában”. Álláspontja, hogy a T. 58. § (1) bekezdése sérti az Alkotmány 54. § (1) bekezdésbe foglalt alapjogot.

A legfőbb ügyész szerint a T. 58. § (1) bekezdése az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével is ellentétben áll. A diszkrimináció tilalmának sérelmét az indítványozó abban látja, hogy ha a kárpótlási igényt a 3.Kpt.mód. hatálybalépéséig még nem bírálták el, akkor azokban az esetekben is csak 30 000 forint kárpótlás jár, amelyekben korábban egymillió forint. Ezzel szemben, ha a 3.Kpt.mód. hatálybalépése előtt jogerős határozattal már elbírálták az igényt, akkor egymillió forintos kárpótlás járt.

Az indítványozó a 22/1996. (VI. 25.) AB határozatot elemezve arra a következtetésre jutott, hogy az Alkotmánybíró e határozatban nem adott „korlátlan felhatalmazást” a törvényhozónak arra, hogy a kárpótlás összegét tetszőlegesen nagyságban állapítsa meg. Összevetve mindezt a 3.Kpt.mód. által megállapított, az összecszerűség meghatározását külön törvényre utaló rendelkezéssel az indítványozó arra a következtetésre jutott, hogy a törvényhozónak lehetősége lett volna a kárpótlás kifizetésének határidejét és ütemezését is meghatározni. Az ütemezett kifizetéssel az „ország teherbíró képességét” figyelembe véve olyan összeget lehetett volna meghatározni, amely nem eredményezne a kárpótlásra jogosultak között önkényes megkül-

lönböttest, és nem sértené az egyenlő méltóságú személyként kezelés alkotmányos elvét.

A legfőbb ügyész a nemzetközi szerződésbe ütközés tekintetében az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett, Párizsban, 1947. évi február hó 10. napján kelt békeszerződés (a továbbiakban: Párizsi Békeszerződés) 2. cikk 2. pontját, továbbá az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1996. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 2. cikkének 1. pontját, illetve 26. cikkét jelölte meg. E rendelkezések a faji, vallási vagy ideológiai alapon történő megkülönböztetést tiltják.

A legfőbb ügyész a fentebb kifejtettek alapján kérte a T. 58. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

II.

1. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 20. §-a értelmében: „Az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el.” Az Abtv. 23. § (1) bekezdése szerint: „Az Alkotmánybíróság elnöke a nem jogosult által előterjesztett indítványt megküldi az indítványozásra jogosult szervnek, a nyilvánvalóan alaptalan indítványt pedig elutasítja.”

A nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata és az Alkotmány rendelkezéseinek értelmezése tekintetében az indítványozási jogosultságot az Abtv. 21. § (3) és (6) bekezdései határozzák meg. Az Alkotmánybíróság elnöke a nem jogosult által előterjesztett indítványt az Abtv. fenti szabályai alapján megküldte az Országgyűlés elnökének, a Magyar Köztársaság elnökének, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszternek, az Állami Számvevőszék elnökének, a Legfelsőbb Bíróság elnökének és a legfőbb ügyésznek. Az Abtv. 21. § (3) és (6) bekezdésében meghatározott közjogi méltóságok közül a legfőbb ügyész terjesztett elő — a már ismertetett tartalmú — indítványt nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatára.

2. Az Alkotmánybíróság az indítványokat észrevételezés céljából megküldte a pénzügyminiszternek.

III.

1. Az indítványozók által megjelölt alkotmányi rendelkezések szerint:

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.”

„54. § (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az

állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

„70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.”

„70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.”

2. A 3.Kpt. — 3.Kpt.mód.-dal megállapított — rendelkezései értelmében:

„2. § (1) Egyösszegű kárpótlás jár az élet elvesztéséért, ha

a) a magyar bíróság törvénysértő vagy semmissé nyilvánított ítélete alapján hajtották végre a halálos ítéletet, vagy

b) a sérelmet elszenvedő a büntetőeljárás vagy a büntető ügyben hozott ítélet végrehajtása során olyan módon vesztette életét, hogy a halál bekövetkezésének kétséget kizáró oka az eljáró magyar hatóság szándékos közreműködése volt,

c) a sérelmet szenvedett kétségkívül a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye miatt vesztette életét,

d) a sérelmet szenvedett a deportálás (2/A. §) vagy a kényszermunka (2/B. §) ideje alatt halt meg.

(2) A kárpótlás összegéről, a kifizetés rendjéről, határidejéről, ütemezéséről külön törvény rendelkezik.

(3) A kárpótlásra az élő özvegy, a sérelmet elszenvedő élő gyermeke és az élő szülő, ezek hiányában — a kárpótlás összegének felére — az élő testvér jogosult.

(4) Több jogosult esetén a kárpótlás összegét az özvegy, a gyermekek és a szülők között csoportonként és a csoporton belül egyenlő arányban kell felosztani. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni arra az esetre is, ha a kárpótlásra több testvér jogosult.

(...)

(7) Ha az egyösszegű kárpótlást az (1) bekezdés d) pontja alapján vagy olyan sérelem miatt állapítják meg, amely a szabadságelvonás alatt (3. §) történt, a túlélő házastársat (özvegyet) választása szerint illeti meg vagy az egyösszegű kárpótlás, vagy a sérelmet elszenvedő deportálása, kényszermunkára hurcolása, szabadságelvonása miatt járó kárpótlás, feltéve, hogy a jogosultságot mindkét jogcímen jogerősen megállapították. A túlélő házastárs a választását a második jogcímet megállapító jogerős határozat kézhezvételét, illetőleg — ha ez később történik — a (2) bekezdésben említett törvény hatálybalépését követő 30 napon belül jelentheti be írásban az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatalnak. Ha a túlélő házastárs bejelentést nem tesz, a korábban jogerőre emelkedett határozat alapján jár a kárpótlás.”

3. A 3.Kpt.mód. önálló szabályai szerint:

„11. § (1) Ha a túlélő házastárs a Tv. 2. §-ának (7) bekezdése alapján az egyösszegű kárpótlást választja, de a választást megelőzően már kárpótlást kapott azért a szabadságelvonásért, deportálásért, kényszermunkára hurcolásért, amely alatt a sérelmet szenvedett meghalt, a (2)—(6) bekezdést kell alkalmazni.

(2) Ha a túlélő házastárs (özvegy) a részére megállapított egyösszegű kárpótlás összegét elérő címletértékű kárpótlási jegyet, kis összegű kárpótlást [Tv. 8. § (1) és (2) bekezdés] kapott, az egyösszegű kárpótlást teljesítettnek kell tekinteni. Ha az egyösszegű kárpótlást az előbb említettek nem érik el, a különbözetet ki kell fizetni.

(3) Ha a túlélő házastárs a kárpótlási jegyeit az OKKH-nak visszaszolgáltatta, akkor a neki megállapított egyösszegű kárpótlást részére ki kell fizetni, a kárpótlási jegyek egy részének visszaszolgáltatása esetén az egyösszegű kárpótlás arányos része jár.

(4) Az egyösszegű kárpótlást teljesítettnek kell tekinteni, ha a túlélő házastársnak (özvegynek) kárpótlásként életjáradékot állapítottak meg.

(5) Ha a kifizetett életjáradék a túlélő házastársnak (özvegynek) járó egyösszegű kárpótlás összegét nem éri el, akkor — a (4) bekezdésben foglaltaktól eltérően — részére a különbözetet ki kell fizetni, feltéve, hogy a választásra vonatkozó bejelentésében ezt kéri. Ez esetben az életjáradék további folyósítását meg kell szüntetni.

(6) E § alkalmazásában — a (4) bekezdés kivételével — csak azt a kárpótlást lehet figyelembe venni, amelyet azért a sérelemért állapítottak meg, amely során a sérelmet szenvedett meghalt.”

(...)

„14. § (1) E törvény a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.”

4. A T. megsemmisíteni kért rendelkezése értelmében:

„58. § (1) Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény 2. §-ának (1) bekezdése alapján járó egyösszegű kárpótlás 30 000 forint.

(2) A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a kárpótlást a jogerős és végrehajtható határozat hozzá érkezésétől számított 30 napon belül fizeti ki.”

IV.

Az Alkotmánybíróság az életüktől és szabadságuktól politikai okból megfosztottak kárpótlásáról ezidáig két határozatot hozott. Az 1/1995. (II. 8.) AB határozatban (a továbbiakban: 1.Abh.) utólagos normakontroll hatáskörben bírálta el a 3.Kpt. eredeti szövegével kapcsolatos alkotmányossági problémákat, míg a 22/1996. (VI. 25.) AB határozatban (a továbbiakban: 2.Abh.) — az 1.Abh.-ban megállapított alkotmányellenesség kiküszöbölését célzó

— törvényjavaslat alkotmányellenességének előzetes vizsgálatát végezte el.

A személyi sérelemokozás miatt járó kárpótlás alkotmányossági megítélése kapcsán az Alkotmánybíróság az 1.Abh.-ban és a 2.Abh.-ban a következő sajátosságokra mutatott rá:

1. Az Alkotmánybíróság mindkét határozatban hangsúlyozta, hogy szemben a tulajdoni kárpótlással az államot az elmúlt rendszerek személyi sérelemokozásáért kárpótlási kötelezettség — a jogállami alkotmányt megelőző kötelezettségvállalás hiányában — még részlegesen sem terhelte. A személyi sérelmek miatti kárpótlások jogi bázisát az Alkotmány „utáni” ún. semmisségi törvények teremtették meg annak kimondásával, hogy az Alkotmány „előtti” törvénytelen elítélések semmissé nyilvánítása után az érintettek kárpótlásáról külön törvénynek kell rendelkezni. (ABH 1995. 31, 44, 55.) A 3.Kpt. kihirdetésekor rendelkezései azonban a kárpótolandók körét ennél eredetileg is szélesebben határozták meg. Az Alkotmánybíróság tehát a vizsgálat során mindig szem előtt tartotta, hogy az állam — az Alkotmány alapján — nem volt köteles az életüktől és a szabadságuktól megfosztottaknak kárpótlást adni. (ABH 1996. 89, 104.) Ha a törvényhozás viszont jogosultságokat állapít meg, a mindenkor szabályozás összefüggései alapján az alkotmányossági vizsgálat elvégezhető.

2. Az Alkotmánybíróság — a fentiekkel összhangban — a 3.Kpt. vizsgálata során rámutatott, hogy mivel az állam a múlt rendszerekben elkövetett személyi sérelemokozásokért a jogállami alkotmányt megelőző időre, visszamenőlegesen állapítja meg a kárpótlási kötelezettségét — espedig úgy, hogy a kizárt, elévült és egyéb okból érvényesíthetetlen, illetőleg eredetileg nem is létezett jóvátételi igényeket a semmisségi törvényhozás során kilátásba helyezett kárpótlási kötelezettséggel közös nevezőre hozza — a kifogásolt törvénynek (3.Kpt.) meghatározó jogalapja a méltányosság. A személyi sérelemokozásokért járó kárpótlás ezért ex gratia jellegű, visszamenőleges és egységes jogalapot teremt a személyi sérelemokozások jóvátételére. Ez az egységes jogalap bizonyos személyi sérelemokozások ténye, függetlenül attól, hogy azokért járt-e eredetileg kárpótlás és az milyen okból volt érvényesíthetetlen, illetőleg hogy a sérelemokozás a semmisségi törvények hatálya alá esik-e vagy sem. (ABH 1995. 31, 45.)

Az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozta, hogy a személyi sérelemokozásokért megállapított kárpótlás igazságosságát, helyességét sem vizsgálhatja. Tekintettel a visszamenőleges kárpótlás döntően ex gratia jellegére, a törvény személyi hatálya tárgyában tágabb a törvényhozó alkotmányos mozgástere és szabadsága, mint a tulajdoni sérelemokozásokkal kapcsolatos kárpótlási törvényeknél volt. (ABH 1995. 31, 52.) Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a múlt rendszerekben személyi sérelmet szenvedettek köre lényegében meghatározhatatlan, felmérhetetlen, mert gyakorlatilag bárkire, aki a múlt rendszerekben Magyarországon élt, érvényes lehet, hogy anyagi kihatású vagy pusztán személyi sérelem érte. (ABH 1996. 89, 99.)

3. A személyi kárpótlással kapcsolatos alkotmányossági problémák — csakúgy mint a jelen ügyben — a kedvezményezettek körére, a juttatás mértékére vonatkoztak. Az alkotmányossági kérdések elbírálásánál irányadó mércét — figyelemmel arra, hogy nem eleve jogosultakról van szó — az Alkotmánybíróság az Alkotmány 54. § (1) bekezdés és az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése egymásra vonatkoztatása alapján alakította ki:

Az Alkotmánybíróság a 9/1990. (IV. 25.) AB határozatában rámutatott: Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott megkülönböztetési tilalom értelmezésével az is megállapítható: a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden, még a végső soron nagyobb társadalmi egyenlőséget célzó megkülönböztetés is tilos. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. (ABH 1990. 46., 48.) A 16/1991. (IV. 20.) AB határozat szerint a pozitív diszkrimináció elvi határa: az egyenlő méltóságú személyként kezelés feltétlen betartása, illetve az Alkotmányban megfogalmazott alapjogok meg nem sértése. Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy ha nem eleve jogosultak megkülönböztetéséről van szó, akkor csak az követelhető meg, hogy a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka legyen, azaz az ne minősüljön önkényesnek. (ABH 1991, 58, 62.)

Az Alkotmánybíróság az 1.Abh.-ban összegezte álláspontját a tulajdoni kárpótlás során követett gyakorlata vonatkozásában, s megállapította, hogy a kárpótlási ügyekben az Alkotmánybíróság ítélezésének állandó és következetesen alkalmazott tétele volt az egyenlő méltóságú személyként kezelés alkotmányos szempontja. Rámutatott, hogy a személyi sérelemokozásokért járó kárpótlás szabályainak vizsgálata során az Alkotmánybíróságnak természetesen fel kell használnia a tulajdoni kárpótlás során alkalmazott (kialakított) mércét, mindazonáltal itt minőségileg új a probléma, amely a felhasználhatóság korlátait is jelenti. Az Alkotmánybíróság úgy vélte, hogy a személyi sérelemokozásoknál az objektív szempontok megragadása alig lehetséges, a jogosulti csoportképzés alkotmányosságának a megítélése, az egyenlő méltóságú személyként kezelés tesztjének alkalmazása is rendkívül összetett. (ABH 1995. 31, 42.)

Az 1.Abh.-ban, illetve a 2.Abh.-ban alkalmazott mérce figyelembe veszi a törvényhozó szélesebb mérlegelési jogkörét. (Ez fakad abból, hogy ebben a körben kárpótlási kötelezettség az Alkotmány alapján nem állt fenn, továbbá a juttatás ex gratia jellegéből, illetve annak következménye, hogy az ország gazdasági helyzetét — a kárpótlásra fordítható fedezet korlátozott volta miatt — a kárpótlásra jogosultak csoportjainak meghatározásakor figyelembe lehet venni.)

A fentiekből, illetve az 1.Abh. és 2.Abh. megállapításából az következik, hogy amikor a 3.Kpt.-vel kapcsolatban — akár a jogosulti kört, akár a juttatás mértékét illetően — a megkülönböztetés tilalma merül fel, akkor nem alapjogok, sőt meghatározóan nem is alanyi jogosultságok közötti megkülönböztetésről van szó, a megkülönböztetés a pozitív diszkrimináción belül marad, ezen belül vizsgálendő. [A mérce sajátosságát jól kifejezi az 1.Abh. megállapítása: az alkalmazott megoldás alkotmányossága nem jelenti azt, hogy minden más megoldás alkotmányellenes lenne. (ABH 1995. 31, 48.)]

V.

1. Az indítványozók a T. 58. § (1) bekezdésében meghatározott 30 000 forintot elsősorban a 3.Kpt. eredeti szövege által megállapított 1 millió forintos kárpótláshoz képest tartják alkotmányellenesnek. Az Alkotmánybíróságnak ezért elsőként azt kellett eldöntenie, hogy ez a viszonyítás alapja lehet-e az alkotmányossági vizsgálatnak.

A 3.Kpt. eredetileg az élet elvesztésért két esetben ígért kárpótlást. A törvény hatálybalépéskori szövege szerint:

„2. § (1) Egy összegű, 1 000 000 forint kárpótlás jár az élet elvesztéséért, ha

a) a magyar bíróság törvénysértő vagy semmissé nyilvánított ítélete alapján hajtották végre a halálos ítéletet, vagy

b) a sérelmet elszenvedő a büntetőeljárás vagy a büntetőügyben hozott ítélet végrehajtása során olyan módon vesztette életét, hogy a halál bekövetkezésének kétséget kizáró oka az eljáró magyar hatóság szándékos közreműködése volt.

(2) Az (1) bekezdésben említett kárpótlásra az élő özvegy, a sérelmet elszenvedő élő gyermeke és a még élő szülő, ezek hiányában — 500 000 forint kárpótlásra — az élő testvér jogosult.”

A törvény, a 20. § (2) bekezdésében az élet elvesztésért járó kárpótlás további eseteiben külön törvény megalkotását helyezte kilátásba.

Az indítványozók által vizsgálni kért alkotmányossági problémák kapcsán az Alkotmánybíróság a következőkben indult ki:

Az Alkotmánybíróság az 1.Abh.-ban önmagában nem találta alkotmányellenesnek a 3.Kpt. 2. § (1) bekezdése szerinti csoportképzést. Az eredetileg meghatározott két esettel kapcsolatban az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a törvény egészének személyi hatályához — az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak köréhez — képest az egyösszegű kárpótlásra jogosultság megállapításánál a törvény szerinti csoportképző ismérv: a magyar igazságszolgáltatás diszfunkcionális működése által érintett személyi kör. A feltételrendszerbe bevont további szempont tehát a formális büntetőeljárás, s az ennek során elkövetett törvénysértés, amely az élet elvesztéséhez vezetett. (ABH 1995. 31, 53.) Az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy a formális büntetőeljárás, illető-

leg végrehajtás szempontjával a törvényhozó megmaradt a sérelemokozások körülményei szerinti különbségtétel objektív ismérveinél, és az, hogy a magyar igazságszolgáltatás működésének zavarait, működési rendellenességét mint közös ismérvet a kárpótlás feltételrendszerébe iktatta, nem önkényes és nem ésszerűtlen megkülönböztetés, és nem sérti az egyenlő elbánás alkotmányos követelményét. (ABH 1995. 31, 54.) Tehát a formális büntetőeljárás ismérveinek alkalmazása, az igazságszolgáltatás diszfunkcionális működése mint csoportképző ismérv elfogadható, az e körbe tartozók a csoportképzés szempontjából homogénnek tekinthetők. E megoldás alkotmányosságához azonban hozzátartozik, hogy a törvényhozónak gondoskodnia kell mindazok (a második csoport) kárpótlási jogosultságának a megállapításáról, akik büntetőeljárásról kívül, de az akkori törvények szerint bűncselekménynek minősülő hatósági magatartás miatt szenvedtek el jogsérelmet. (ABH 1995. 31, 55.) Ezen második csoport jogosultságát a törvény eredeti 20. § (2) bekezdése elismerte, illetve külön törvény formájában „ígérvénnyé” tette.

Az Alkotmánybíróság az 1. Abh.-ban a 3. Kpt. 2. § (1) bekezdésében meghatározott (első) csoporttal kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a külön kezelés indokát az igazságszolgáltatás diszfunkcionális működése mint az Alkotmányban gyökerező kártérítési alap adta meg. Az Alkotmánybíróság többször rámutatott, hogy a büntetőeljárással való visszaélés a jogállamiság legsúlyosabb tagadása (ABH 1995. 31, 54.). Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy nem ésszerűtlen a magyar igazságszolgáltatás szervei diszfunkcionális működésének és a büntetőeljárásról kívüli bűncselekményeknek a különválasztása, mert az előző csoportokra érvényes érvek az utóbbiakra ugyanúgy nem vonatkoznak. Ez utóbbiak kárpótlása céljából a jogalkotó újabb törvény hozatalának kötelezettségét határozta meg. (ABH 1995. 31, 55.).

Mindennek a jelen ügy szempontjából azért van relevanciája, mert eredetileg a törvény szövegében szereplő 1 millió forintos kárpótlás az első csoporthoz tartozott. Az Alkotmánybíróság a 2. Abh.-ban eleve nem ezt az összeget vette alapul (mint a mérték tekintetében az egyetlen alkotmányos megoldást). Az Alkotmánybíróság által a 2. Abh.-ban vizsgált törvényjavaslat az élet elvesztéséért — az ott meghatározott körben — 300 000 forint összegű kárpótlást helyezett kilátásba. A törvényjavaslat szerint viszont hatályban maradt volna az eredetileg meghatározott körben az 1 millió forintos kárpótlás. Ezen alkotmányellenesség kiküszöbölésére az Alkotmánybíróság azt hangsúlyozta, hogy az újraelosztás során megállapítható (az eredetileg meghatározott 1 millió forintnál lényegesen kevesebb) összegnek mind a négy tényállásra (tehát az első és a második csoportra egyaránt) egységesnek kell lennie. (ABH 1996. 90, 103.)

Így az Alkotmánybíróság jelen ügyben mindenekelőtt azt emeli ki, hogy az a tény, hogy a törvényhozó eredetileg csupán szűk — alkotmányosan indokolható — körben (és a jogosultak szűk csoportjára tekintettel magas összegben)

határozta meg az élet elvesztéséért járó kárpótlás mértékét, még nem jelenti azt, hogy ez a mérték az a viszonyítási pont, amelyhez az újraelosztás során a jogosultak további körének egyidejű bevonásával igazodni kell.

2. A 2. Abh.-t követően az Országgyűlés elfogadta a 3. Kpt. mód.-ot, amelyben újraszabályozta az élet elvesztéséért járó kárpótlás eseteit, a kárpótlásra jogosultak körét, meghatározta továbbá a deportálásért, illetve a kényszermunkára hurcolásért járó kárpótlást. A 3. Kpt. mód. az élet elvesztéséért járó kárpótlás eseteit a 2. Abh.-ban foglaltak szerint rendezte. A 2. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjaiban meghatározott okokat (első csoport) kiegészítette a *c)* és *d)* pontokkal (meghatározva ezzel a második csoportot). E szerint: „Egyösszegű kárpótlás jár az élet elvesztéséért, ha

(...)

c) a sérelmet szenvedett kétségkívül a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye miatt vesztette életét,

d) a sérelmet szenvedett a deportálás (2/A. §) vagy a kényszermunka (2/B. §) ideje alatt halt meg.”

E módosítás, illetve kiegészítés következtében a törvényhozó — a 2. Abh.-ban foglaltaknak megfelelően — a négy tényállást közös nevezőre hozta, mindkét csoportra egységes szabályokat állapított meg.

Ugyanakkor a 3. Kpt. mód. — a 2. Abh.-ban vizsgált törvényjavaslattal ellentétben — nem határozta meg az egyösszegű kárpótlás mértékét; a 2. § (2) bekezdés az összegszerűség, a kifizetés rendje, határideje és ütemezése meghatározását külön törvényi szabályozásra utalta.

Az Alkotmánybíróság a 2. Abh. rendelkező része 6. pontjában a következőket fogalmazta meg: „Ha annak érdekében, hogy a törvény megfeleljen az alkotmányossági követelményeknek, a kárpótolandók körét lényegesen — többszörösére, sőt nagyságrenddel — meg kell növelni, nem ellentétes az Alkotmánnyal, ha a törvényhozó a kárpótlásra szánt összeget újra megállapítja és újra elosztja, s ennek következtében ugyanazért a sérelemért járó kárpótlás nagysága lényegesen kevesebb lesz, mint az eredetileg megállapított kárpótlási összeg...” (ABH 1996. 90.) Az Alkotmánybíróság ezen megállapításaival a 3. Kpt. mód. által megállapított törvénysszövegnek nemcsak a már ismertette 2. § (2) bekezdése (az újraelosztást szabályozó törvény meghozatalának kilátásba helyezése) hozható összefüggésbe, hanem a 3. Kpt. mód. következő szabályai is: A 14. § (4) bekezdés szerint „a Tv. 2. §-a alapján járó kárpótlás teljesítésére a költségvetésről szóló törvényben 1998. évre kell 3 milliárd forintot biztosítani.”, a 14. § (7) bekezdés értelmében pedig „a Tv. 2. §-ának (2) bekezdésében említett törvényre vonatkozó javaslatot a Kormányának a kárpótlási igény bejelentésére szolgáló határidő [7. § (2) bekezdés] elteltét követő 3 hónapon belül kell az Országgyűlés elé terjesztenie.” [A 3. Kpt. mód. 14. § (7) bekezdésében található, az új törvény betérjesztésére vonatkozó 3 hónapos határidőt az 1998. évi XXXIII. törvény 66. §-a általi módosítás 12 hónapra hosszabbította.]

A fentiek alapján megállapítható, hogy a 3.Kpt.mód. — a 2.Abh. idézett megállapításával összhangban — rendelkezett a pénzügyi háttér megteremtésének első lépéseiről is (az 1998. évre szánt 3 milliárd forinttal), kimondta, hogy az 1998-as költségvetés összeállításakor erre figyelemmel kell lenni, a költségvetési törvényben ezt az összeget biztosítani kell. A 3.Kpt.mód. szövegének értelmezése alapján egyértelműen megállapítható az is, hogy a 14. § (7) bekezdésében — a 14. § (4) bekezdése szerinti költségvetési törvény mellett — külön [a 2. § (2) bekezdése szerinti] törvény megalkotását tartotta szükségesnek. Tehát a 3.Kpt.mód. szövegszerű értelmezése alapján a törvényalkotó lehetőséget kapott, hogy akár két, tárgy szerint elváló szabályozás útján [egyrészt a pénzügyi keret megállapító költségvetési, törvény(ek)ben, másrészt az újraelosztás részletszabályait konkretizáló — a 2. § (2) bekezdés és 14. § (7) bekezdés szerinti — törvényben] tegyen eleget alkotmányos feladatának.

3. A 3.Kpt.mód. által megállapított kárpótlást „életre keltő” törvény, az 1999. évi költségvetést tartalmazó T., amelynek 58. § (1) bekezdése a 3.Kpt. 2. § (1) bekezdése szerinti (tehát elméletben az élet elvesztésének mind a négy esetére vonatkozó) egyösszegű kárpótlást 30 000 forintban állapította meg. A T. a személyi sérelemokozásért járó kárpótlás kérdését egy más rendelkezésében is érinti. A T. 81. §-a módosította a nemzeti gondozásról szóló 1992. évi LII. törvényt is, a 2. § (2) bekezdését az alábbiak szerint állapította meg: „Nem jogosult az (1) bekezdésben említett nemzeti gondozási díjra az, aki az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvénynek (3.Kpt.) az azt módosító 1997. évi XXIX. törvény (3.Kpt.mód.) hatálybalépése előtt — 1997. június 7-ig — hatályban volt 2. §-a szerint kapott kárpótlást.” Ez a módosítás tehát az 1 millió forint — már kifizetett — egyösszegű kárpótlás és a nemzeti gondozási díj viszonyát rendezi.

A fenti tényállás alapján (mind a határidők, mind pedig a jogszabályi változások összefüggései szerint) megállapítható, hogy a törvényalkotó a T. megalkotásával az élet elvesztéséért járó kárpótlásra vonatkozó szabályozást lezárta.

Az egyik indítványozó a T. 58. § (1) bekezdésével összefüggésben felvetette, hogy a Kpt. 2. § (2) bekezdése a kifizetés ütemezéséről szól, ezzel szemben a megsemmisíteni kért rendelkezésből ennek ellenkezője következik.

Az Alkotmánybíróság a kárpótlási folyamat egészét tekintve többször hangsúlyozta, hogy nem emelhető kifogás az ellen, ha a kárpótlás szakaszosan történik [16/1991. (IV. 20.) AB határozat, ABH 1991. 58, 64]. Ezt a megállapítást az Alkotmánybíróság az 1.Abh.-ban a személyi sérelemokozással kapcsolatos kárpótlás tekintetében is fenntartotta (ABH 1995. 31, 49.). Az Alkotmánybíróság szerint ebből az is következik, hogy nem emelhető kifogás az ellen sem, ha az adott törvény (saját maga) ad „felhatalmazást” újabb törvény(ek) megalkotására (jelen ügyben a

kárpótlás kifizetésének ütemezésére), majd a törvényhozó mégsem a szakaszolt szabályozási technika mellett dönt, hanem egyszerre rendezi fennmaradt szabályozási kötelezettségét. Ez mint lehetséges jogi megoldás a törvényhozó szabadságába tartozik.

Az egyösszegű kárpótlás mértékét a T. 58. § (1) bekezdése véglegesen állapította meg, ezért szükségtelenné (és fogalmilag is lehetetlenné) vált e tárgyra vonatkozó további szabályok megalkotása.

4. A jelen ügyben vizsgálendő alkotmányossági kérdés, hogy a T. 58. § (1) bekezdésében meghatározott — az élet elvesztéséért járó kárpótlási folyamatot a szabályozás szintjén lezáró — rendelkezés sérti-e az egyenlő méltóságú személyként kezelés elvét.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az élet elvesztéséért járó kárpótlás mértékének (összecszerúségének) önmagában nincs alkotmányossági mércéje. Az Alkotmány 54. § (1) bekezdésébe és a 70/A. § (1) bekezdésébe foglalt jogok sem tartalmaznak önálló — a szabályozástól független — mércét az összecszerúség megítélésére. A személyi sérelemokozások miatti kárpótlás körében jelentkező alkotmányossági problémák megítélésére az Alkotmánybíróság e határozat IV/3. pontjában bemutatott (e tárgykörben irányadó) módszert dolgozta ki. Ennek lényege, hogy az egyenlő méltóságú személyként kezelés a sérelem súlyával arányos kárpótlásban testesül meg. Így az alkotmányossági kérdések eldöntésekor az Alkotmánybíróság mindig tekintettel volt az akkor hatályos szabályozás egyéb rendelkezéseire is. A T. 58. § (1) bekezdésének alkotmányossági megítélésekor tehát alapvető jelentősége van annak, hogy a (módosított) 3.Kpt. milyen jogcímet, és ahhoz kapcsolódva milyen egyéb jogosultságokat határoz meg.

4.1. Az Alkotmánybíróság a 2.Abh.-ban — az élet elvesztéséért és a szabadságelvonásért járó kárpótlással összefüggésben — megállapította: „A szabadságtól megfosztás ugyan felfogható általánosságban egy sérelemfajtának, a rabságban tartásnak azonban a valóságban a sérelem súlyosságát, a szenvedés nagyságát tekintve olyan ténylegesen különböző tipikus módjai fordultak elő, amelyek nemcsak megengedhetővé tették, de alkotmányosan meg is követelték az eltérő kárpótlást. Ez volt a 3.Kpt. korábbi alkotmányossági vizsgálatának eredménye is.

Ha azonban a fogvatartás halált okozott, eme „eredmény” véglegességét és abszolút súlyát tekintve jelentőségét veszti a halált megelőző sérelmek és szenvedések különbözősége. Ez a veszteség minden korábbi sérelmet abszorbeál.

Elméleti oldalról, és az Alkotmánybíróságnak a halálbüntetés- és az abortusz-határozatban kifejtett álláspontjából kiindulva az élethez való jog abszolút volta is lehetlenné teszi az élet elvételének különböző megítélését egy olyan kárpótlási rendszerben, amely nem a felelősségre, hanem az okozott kárra épül. Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja,

hogy ne lehessen az emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni.' (ABH 1991, 309.). Az elhunytak életének egyformán mérhetetlenül értékes voltát tekintve nem is vethető fel semmilyen különbségtétel aszerint, hogy milyen tényleges körülmények között haltak meg, vagy hogy milyen ideológiákat követő rendszer vitte őket halálba.'' (ABH 1996. 89, 100—101.)

A jelen ügyre vonatkozóan még egy lényeges megállapítást kell kiemelni az idézett határozatból:

„Nem indokolható, hogy a halálért járó kárpótlás mellett e csoportokban a szabadságelvonásért külön összeg jár.'' (ABH 1996. 89, 103.)

Az Alkotmánybíróság mind az 1.Abh.-ban, mind a 2.Abh.-ban alapvetően a sérelem súlyát vizsgálta az egyenlő méltóságú személyként kezelés alkotmányos elve érvényesítésekor. Ennek figyelembevétele nyilvánvaló volt akkor, amikor az 1.Abh.-ban alkotmányellenesnek ítélte a deportálás és a kényszermunkára hurcolások pusztán szabadságelvonásnak minősítését (ABH 1995. 31.), de ez nyilvánvaló a fenti megállapítások alapján is, nevezetesen: az élet elvesztése a legsúlyosabb sérelem, ez a veszteség minden korábbi sérelmet abszorbeál. Így a törvényhozásnak a kárpótlási jogosultság meghatározásakor a fent bemutatott „elemeket'' figyelembe kell vennie, fenn kell tartania a sérelem súlyához igazodó kárpótlás egymásra épülő jellegét.

Az Alkotmánybíróság ezért jelen ügyben nem kerülhet el, hogy a mérték tekintetében összevesse az élet elvesztéséért járó kárpótlást a szabadságelvonásért járó kárpótlással (tehát azt, hogy a 3.Kpt. hatályos szabályaiban a T. 58. § (1) bekezdésében meghatározott összeg kifejezi-e a sérelem súlyához igazodó kárpótlás követelményét). Az élet elvesztéséért járó kárpótlás és a szabadságelvonásért járó kárpótlás „mértékbeli'' összehasonlíthatóságát maga a 3.Kpt.mód. teremti meg azzal, hogy a szabadságelvonás (kényszermunka, deportálás) során életüket veszített kárpótlásáról külön is rendelkezik. A jogosulti kör pedig a túlélő özvegyek tekintetében azonos. Az ugyanazon sérelem okozás (végső soron az élet elvesztése) miatt, ugyanazon jogosultakra irányadó törvényi rendelkezések megfelelő alapot teremtenek arra, hogy — jelen ügyben — ez a viszonyrendszer is bekerüljön az Alkotmánybíróság vizsgálati körébe.

A T. 58. § (1) bekezdése szerint az élet elvesztéséért 30 000 forint egyösszegű kárpótlás jár.

A szabadságvesztésért járó kárpótlással összefüggésben a kárpótlás mértékének kiszámításánál alkalmazandó alapösszeget a 3.Kpt. végrehajtására kiadott 111/1992. (VII. 1.) Korm. rendelet határozza meg, amelynek — a 80/2000. (VI. 8.) Korm. rendelettel módosított 7. §-a — értelmében „A Tv. 7. § (1) bekezdésében említett alapösszeg 2000-ben 36 940 forint.'' A szabadságelvonásért járó kárpótlás kárpótlási jegy vagy életjáradék formájában illeti meg a jogosultakat, a tényleges összeg — a különböző számítási módok alapján — az alapösszeg többszöröse is lehet. A szabadságelvonásért járó kárpótlás — még ha a jogosult az életjáradékot választja is — a törvény szabályai alapján pontosan összegszerűsíthető.

4.2. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a 3.Kpt. alapkonceptiója által képviselt pozitív diszkrimináción belül az egyenlő méltóságú személyként kezelés elvét sérti, hogy az élet elvesztéséért, mint legsúlyosabb sérelemért járó kárpótlás a szabadságelvonásért járó kárpótlás összegéhez képest a T. 58. § (1) bekezdésében akképpen lett meghatározva, hogy az szükségszerűen és minden esetre kiterjedően kevesebb, mint a szabadságelvonáshoz kapcsolódó kárpótlás. A T. 58. § (1) bekezdésében meghatározott összeg az élet elvesztéséért járó kárpótlás tekintetében olyan helyzetet teremtett, amely az élet elvesztésének súlyosságát — a személyi sérelemokozások miatti kárpótlás rendszerében — nem fejezi ki.

A T. 58. § (1) bekezdése által megállapított 30 000 forint nem igazodik a 3.Kpt. — alkotmányossági szempontból egyébként nem kifogásolható — szabályaihoz, immár a közös nevezőre hozott négy tényállás alapján kárpótlásra jogosultak között — kizárólag az összeg alacsony volta — indokolatlan különbséget eredményez az alábbiak szerint: A 3.Kpt. 2. § (7) bekezdése választási lehetőséget biztosított a deportálás és a kényszermunka alatt meghaltak tekintetében a túlélő özvegy számára. E rendelkezés értelmében: „Ha az egyösszegű kárpótlást az (1) bekezdés d) pontja alapján vagy olyan sérelem miatt állapítják meg, amely a szabadságelvonás alatt (3. §) történt, a túlélő házastársat (özvegyet) választása szerint illeti meg vagy az egyösszegű kárpótlás, vagy a sérelmet elszenvedő deportálása, kényszermunkára hurcolása, szabadságelvonása miatt járó kárpótlás, feltéve, hogy a jogosultságot mindkét jogcímen jogerősen megállapították. (...)''

A 3.Kpt.mód. 11. §-a rendelkezést tartalmaz arra nézve, ha a deportálás vagy a kényszermunkára hurcolás alatt meghalt túlélő özvegye az egyösszegű kárpótlást választja, de a választást megelőzően életjáradék vagy kárpótlási jegy formájában kárpótlást kapott. A 11. § (2) bekezdése értelmében, ha kárpótlási jegyet választott és az nem éri el az egyösszegű kárpótlást, akkor a különbözetet ki kell számára fizetni, az (5) bekezdés értelmében pedig, az életjáradék és az egyösszegű kárpótlás különbözetét is ki kell fizetni, ha a jogosult kéri. Tehát a 3.Kpt.mód. — ezen kompenzációs szabályok útján — eleve azzal számolt, hogy az egyösszegű kárpótlás az egyébként irányadó alapösszegetől (illetve a különböző számítási módok alapján annak meghatározott szorzataitól) magasabb lehet. A T. 58. § (1) bekezdése a jogosultakat olyan helyzet elé állította, amelynek a 3.Kpt.mód.-ból éppen az ellenkezője következett. [A T. 58. § (1) bekezdése alapján fogalmilag kizárt, hogy előállhasson a 3.Kpt.mód. 11. §-ban vélelmezett helyzet, mert a szabadságvesztés (deportálás, kényszermunka) után járó kárpótlás végösszege minden esetkorre kiterjedően magasabb, mint az egyösszegű kárpótlás.] Különösen súlyos ez a sérelem akkor, ha az egyösszegű kárpótlásban bízva ezen jogosulti kör kárpótlást korábban nem igényelt. A 3.Kpt.mód. kihirdetett szövegéből nemcsak a túlélő özvegyek, hanem valamennyi jogosult alappal bízhatott abban, hogy az élet elvesztéséért méltányos kárpótlásban részesülnek.

Az Alkotmánybíróság a 2.Abh.-ban rámutatott arra, hogy a „halál minden korábbi veszteséget abszorbeál”, és így a 3.Kpt. szabályai alapján az egyösszegű kárpótlás mértékének ezt az elvet tükröznie kell. A módosított 3.Kpt. az alkotmányossági követelményt érvényesíti (lásd. pl. a 3.Kpt.mód. 11. §-ában foglalt kompenzációs szabályokat), viszont a T. 58. § (1) bekezdése a törvény ezen elvet érvényesítő szabályait lerontja. Így pl. a 3.Kpt. 2. § (7) bekezdés nem vonatkozik a törvény 2. § (1) bekezdés c) pontjába foglalt arra az esetre, ha a sérelmet szenvedett előzetes szabadságelvonás nélkül veszítette életét a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye miatt. Ezáltal a 3.Kpt.mód. által meghatározott második csoporton belül — a túlélő özvegyek jogosultságai tekintetében — indokolatlanul nagy különbség keletkezik. Ugyanis amennyiben az élet elvesztését nem előzte meg szabadságelvonás, a T. 58. § (1) bekezdése szerinti kárpótlás jár.

Előállt tehát az a helyzet, hogy az élet elvesztéséért járó kárpótlás mértéke bizonyos értelemben az azt megelőző szabadságelvonás fennálltától is függ, felborítva azt az alkotmányos egyensúlyt, amely elméletileg is megköveteli a leg súlyosabb sérelem „az élet elvesztése” külön, egységes elvek szerinti kezelését. Az Alkotmánybíróság szerint ezeket az egyenlőtlenségeket a 3.Kpt. rendszerében csak és kizárólag a T. 58. § (1) bekezdése idézte elő.

4.3. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a T. 58. § (1) bekezdése alkotmányossági megítélésénél az ország anyagi helyzete sem hozható fel olyan érvként, amelyet figyelembe lehetne venni. Mint fentebb kifejtésre került a 3.Kpt.mód. 2. § (2) bekezdése (a kifizetés ütemezésének lehetővé tételével) eleve teret nyitott annak, hogy az ország gazdasági teljesítőképességéhez lehessen igazítani az élet elvesztéséért járó kárpótlás kifizetését. Tehát az állam nem volt abban a helyzetben, hogy költségvetési szempontból rövid határidőn belül a 3.Kpt.mód. által megállapított jogosultak valamennyi igényét ki kellett volna fizetnie. Ezt csak tovább erősíti a 3.Kpt.mód. 14. § (4) bekezdése, amely már a kárpótlásért járó összeg meghatározása (és így annak kifizethetősége előtt) előírta, hogy 1998-ban a kárpótlás teljesítésére 3 milliárd forintot kell biztosítani. Tehát a törvényhozás a T. megalkotása során — bár megtehetette — nem volt olyan kényszer alatt, hogy a kárpótlási folyamatot — a kifizetéseket — lezárja. (A „jogalkotási kényszer” arra vonatkozott, hogy kezdje el.) Mind a 2.Abh. (azzal, hogy a rendelkező részben mondta ki: nem alkotmányellenes, ha „az ugyanazért a sérelemért járó kárpótlás nagysága lényegesen kevesebb lesz mint az eredetileg megállapított kárpótlási összeg.”) mind pedig a 3.Kpt.mód. tág teret biztosított a törvényhozásnak arra, hogy az alkotmányellenesség kiküszöbölése során az ország anyagi helyzetét figyelembe tudja venni.

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a T. 58. § (1) bekezdése alkotmányellenes, mert a 3.Kpt. szabályai alapján a sérelem súlyával fordított kár-

pótlást eredményez. Ez a személyi sérelemokozások miatti kárpótlás körében az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdéséből és 54. § (1) bekezdéséből következő egyenlő méltóságú személyként kezelés alkotmányos elvét sérti.

A megsemmisítés időpontját az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglalt felhatalmazásra tekintettel visszamenőleges hatállyal állapította meg. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Abtv. 43. § (4) bekezdésében szereplő ok: az indítványozók különösen fontos érdeke megalapozza a T. 58. § (1) bekezdésének a keletkezés napjára — 1999. január 1-jével — történő visszamenőleges megsemmisítést. A megsemmisítés hatálya következtében az alkotmányellenes rendelkezés helyébe lépő új szabálynak ki kell terjednie a T. 58. § (1) bekezdése által érintett valamennyi jogosultra.

VI.

Az Alkotmánybíróság a T. 58. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását kérő indítványt elutasítja.

1. Az indítványozó a Párizsi Békeszerződés és az Egyezségokmány diszkriminációt tiltó rendelkezéseinek sérelmét állítja.

A Párizsi Békeszerződés 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1. Magyarország minden szükséges intézkedést megtesz aziránt, hogy a magyar fennhatóság alá tartozó minden személynek biztosítsa faji, nemi, nyelvi vagy vallási különbség nélkül az emberi jogok és az alapvető szabadságok élvezetét, ideértve a véleménynyilvánítás, a sajtó és közzététel, a vallásgyakorlat, a politikai véleménynyilvánítás és a nyilvános gyülekezés szabadságát.

2. Magyarország továbbá kötelezi magát arra, hogy a Magyarországon életben lévő jogszabályok sem tartalmukban, sem alkalmazásuk során a magyar állampolgárságú személyek között azoknak faja, neme, nyelve vagy vallása alapján nem fognak különbséget tenni, sem semmiféle megkülönböztetést maguk után vonni, akár az érdekelteknek személye, javai, üzleti tevékenysége, foglalkozásbeli vagy pénzügyi érdekei, személyállapota, politikai vagy polgári jogai tekintetében, akár pedig bármely egyéb tekintetben.”

Az Egyezségokmány szerint:

„2. Cikk

1. Az Egyezségokmányban részes, valamennyi állam kötelezi magát, hogy tiszteletben tartja és biztosítja a területén tartózkodó és joghatósága alá tartozó minden személy számára az Egyezségokmányban elismert jogokat, minden megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

2. Az Egyezségokmányban részes államok kötelezik magukat arra, hogy alkotmányos eljárásukkal és az Egyezségokmány rendelkezéseivel összhangban gondoskodnak olyan törvényhozási vagy egyéb intézkedések meghozataláról, amelyek az Egyezségokmányban elismert jogok érvényesüléséhez szükségesek, amennyiben ilyenek még nem volnának hatályban.”

„26. Cikk

A törvény előtt minden személy egyenlő és minden megkülönböztetés nélkül joga van egyenlő törvényes védelemre. Erre tekintettel a törvénynek minden megkülönböztetést tiltania kell, és minden személy számára egyenlő és hatékony védelmet kell biztosítania bármilyen megkülönböztetés ellen, mint amilyen például a faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy más helyzet alapján történő megkülönböztetés.”

2. Az Alkotmánybíróság e határozat V. pontjában foglalt indokok alapján megállapította, hogy a T. 58. § (1) bekezdése — a személyi sérelemokozásért nyújtott kárpótlás megítélésére irányadó, az Alkotmány 54. § (1) bekezdése és 70/A. § (1) bekezdése egymásra vonatkoztatásából adódó mérce alapján — alkotmányellenes. Az Alkotmánybíróság ezért a nemzetközi szerződésbe ütközést kérő indítvány alapján kizárólag csak azt vizsgálta, hogy megállapítható-e a T. 58. § (1) bekezdéséről, hogy az, a jelölt nemzetközi szerződések által is tiltott faji, vallási diszkriminációt valósít meg.

Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben az alábbiakra mutat rá: A 3.Kpt.mód. által megállapított — további — kárpótlásra jogosultságot teremtő ok egyrészt ha a sérelmet szenvedett kétségek nélkül a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye miatt vesztette életét [2. § (1) bekezdés c) pont], másrészt ha a sérelmet szenvedett a deportálás vagy a kényszermunka ideje alatt halt meg [2. § (1) bekezdés d) pont]. Kárpótlásra jogosult az élő özvegy, a sérelmet elszenvedő élő gyermeke és az élő szülő, ezek hiányában — a kárpótlás összegének felére — az élő testvér [2. § (3) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem tekinthetőek kizárólag faji vagy vallási okból homogén csoportnak azok, akik a politikai indíttatású önkény következtében, valamint a deportálás, illetve a kényszermunka során vesztették életüket. Az Alkotmánybíróság szerint nem állapítható meg olyan egzakt személyi kör (sem a sérelmet szenvedettek, sem pedig jelenleg a kárpótlásra jogosultak vonatkozásában), amely az állam által nyújtott kárpótlás során valamiféle faji vagy vallási megkülönböztetést valószínűsítene [csak és kizárólag e tekintetben eltérő (kedvezőtlenebb) szabályok megalkotásával]. A T. által megállapított 30 000 forint egyösszegű kárpótlás nem a jogosultak származását veszi alapul.

Az Alkotmánybíróság mindezek miatt elutasította azt az indítványt amely annak megállapítására irányult, hogy a

T. 58. § (1) bekezdése — faji vagy vallási megkülönböztetés alapján — ütközik a Párizsi Békeszerződés 2. cikk 2. pontjával, illetve az Egyezségokmány 2. cikk 1. pontjával és 26. cikkével.

VII.

1. Az indítványozók egy csoportja szerint a T. 58. § (1) bekezdése ellentétben áll az Alkotmány 13. § (1) bekezdésével, 70/D. § (1) bekezdésével és 70/E. § (1) bekezdésével is. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a T. 58. § (1) bekezdésében meghatározott 30 000 forint és a felhívott alkotmányi rendelkezések között nincs összefüggés — és ezáltal ellentét sem — az alábbiak miatt:

1.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog, alapjog [7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991. 22, 25.]. Az alkotmányi tulajdonvédelem sajátosságait az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatában bontotta ki, többek között megállapította, hogy az alkotmányi tulajdonvédelem vonatkozik bizonyos, polgári jogilag nem tulajdonnak minősülő vagyoni értékű jogokra is. (ABH 1993. 373, 379—380.). Az Alkotmánybíróság az 56/1995. (IX. 15.) AB határozatában kifejtette, hogy az Alkotmány alapján a tulajdonvédelem kiterjed egyes közjogi alapú jogosítványokra, társadalombiztosítási igényekre (ABH 1995. 260, 264.).

Az Alkotmánybíróságnak a tulajdonvédelemmel kapcsolatos gyakorlata azonban egyértelmű a tekintetben, hogy az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében deklarált alapjog nem vonatkoztatható valamennyi jogszabályi ígérvényre. Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosításon belül is csak azokat a várományokat vonta a tulajdonvédelem körébe amelyek mögött ellenszolgáltatás állt (az Alkotmánybíróság ez irányú gyakorlata a fentebb jelzett határozaton alapul). Nem terjed ki továbbá a tulajdonvédelem a szociális igazgatás körében nyújtott egyes ellátásokra sem.

Az Alkotmánybíróság szerint a T. 58. § (1) bekezdésében megállapított összeg és az Alkotmány 13. § (1) bekezdése között nincs összefüggés. Az Alkotmánybíróság e határozatában már több ízben kifejtette, hogy az állam a személyi sérelemokozásokért ex gratia juttat kárpótlást. Az állam által méltányosságból megállapított jogosultság és a tulajdonvédelem között az igényérvényesítés költségei szempontjából sem fedezhető fel kapcsolat. Az állam szabad elhatározásából juttat kárpótlást, a jogosult pedig szabad elhatározásából dönt, hogy igényli-e azt vagy sem. Az indítványozók által e tekintetben felvetett probléma az Alkotmány 13. § (1) bekezdését nem érinti.

1.2. Az Alkotmány 70/D. § (1) bekezdése „a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot” deklarálja. Az Alkotmány 70/D. § (2) bekezdése szerint: „Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével,

a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.”

Megállapítható, hogy az Alkotmány 70/D. § (2) bekezdésében nem szerepel a kárpótlás jogintézménye, mint a jogérvényesüléshez kapcsolódó intézmény, de ezen túl is nyilvánvaló, hogy az Alkotmány 70/D. § (1) bekezdésében megfogalmazott jog, és a kárpótlás egymással semmilyen összefüggésben nem áll.

1.3. Ugyanígy nem hozható kapcsolatba a T. 58. § (1) bekezdése az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdésébe foglalt szociális biztonsághoz való joggal. Az állam nem szociális okokból nyújtja sem a tulajdoni, sem pedig a személyi sérelemokozások utáni kárpótlást. A kárpótlásra való jogosultságra a szociális helyzet nem hat ki, az igény az egykori vagyoni és nem vagyoni károk, sérelmek alapján áll fenn. Kétségtelen, hogy — amint az indítványozó is állítja — az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdése az „árvaság” esetét is felsorolja, mint olyat, amely a megélhetéshez szükséges ellátásra teremt jogot. A kárpótlási folyamatnak, így a személyi sérelemokozások miatti kárpótlásnak azonban nem az a célja, hogy a „megélhetéshez szükséges ellátást” biztosítsa. Erre, azaz a szociális biztonság megvalósulására az állam szociális intézményrendszerrel működtet, ehhez a szociális ellátórendszerhez maga a kárpótlás sem jogilag, sem pedig más módon nem kapcsolódik.

2. Az egyik indítványozó vizsgáltni kéri a 3.Kpt.mód. 14. § (1) bekezdését is. Ennek értelmében: „E törvény a kihirdetést követő 30. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.” Az indítványozó szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogállamiságból eredő jogbiztonságot sérti, hogy a törvény — a folyamatban lévő ügyekre történő alkalmazás előírásával — kedvezőtlenebb helyzetet teremtett azok számára akiknek az ügyét még jogerősen nem bírálták el.

Az Alkotmánybíróság fentebb már kifejtette álláspontját, hogy önmagában a 3.Kpt.mód. — a normatív szövegében — megfelelően követi az 1.Abh. és a 2.Abh.-ban foglaltakat. A 3.Kpt. a módosítással, az élet elvesztése után járó kárpótlás vonatkozásában — a kárpótlás alapjául szolgáló esetek tekintetében — kedvezőbb lett, kibővült az ún. második csoporttal.

Ettől különálló probléma a kárpótlás mértéke. A 3.Kpt.mód. nem határozott meg összegszerűséget, így rendelkezéseiből önmagában nem következik sem az előnyösebb, sem a hátrányosabb szabályozás. Az erre vonatkozó külön törvény megalkotásának szükségessége, a kifizetések ütemezhetősége, az 3.Kpt.mód.-ban már az 1998-as évre elrendelt — e célt szolgáló — összeg költségvetési elkülönítése és a 3.Kpt.mód. egyéb szabályai is ezt a vélekedést támasztják alá.

Végül azt is figyelembe kell venni, hogy az Alkotmánybíróság a 2.Abh.-ban a mérték tekintetében megnyitotta az eltérő újraelosztás lehetőségét (amennyiben ez szükséges) azzal, hogy ennek nincs hatása a korábbi rendelkezések

szerint kifizetett kárpótlásra. Tehát az Alkotmánybíróság ebben az ügyben kizárólag a lezárt jogviszonyok védelmére tett jogbiztonsági követelménynek, ennek azonban a 3.Kpt.mód. 14. § (1) bekezdése megfelel.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság 3.Kpt.mód. 14. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

3. Az egyik indítványozó — kérelmének tartalmából kivehetően — a felvetett alkotmányossági problémával összefüggésben az Alkotmány 70/E. §-ában szereplő árvaság fogalmának az értelmezését is kérte. Az Abtv. 1. § g) pontja értelmében az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik az Alkotmány rendelkezéseinek (absztrakt) értelmezése. Az Abtv. 21. § (6) bekezdése értelmében az 1. § g) pontja szerinti eljárást az Országgyűlés vagy annak állandó bizottsága, a köztársasági elnök, a Kormány vagy annak tagja, az Állami Számvevőszék elnöke, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és a legfőbb ügyész indítványozhatják.

Mivel a kérelem nem az Abtv. 21. § (6) bekezdése szerinti jogosulttól származik, az Alkotmánybíróság elnöke az indítványt az Abtv. 23. § (1) bekezdése alapján — a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatára irányuló kérelemmel együtt — megküldte az Abtv. 21. § (6) bekezdése szerinti jogosultaknak. Alkotmányértelmezésre irányuló kérelmet egyik jogosult sem terjesztett elő.

Az Alkotmánybíróság ezért ezt az indítványt, mint nem jogosulttól érkezőt visszautasította.

4. Az Alkotmánybíróság visszautasította a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló kérelmet is. Az indítványozó ennek megállapítását az utólagos absztrakt normakontrollal összefüggésben kérte, véleménye szerint, ha az Alkotmánybíróság megsemmisíti a T. 58. § (1) bekezdését „az Országgyűlés mulasztásba kerül a kárpótlási kérdésben való határozathozatal hiánya miatt”.

Az Alkotmánybíróságnak a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára az Abtv. 1. § e) pontja alapján áll fenn hatásköre. Az Abtv. 49. § (1) bekezdése szerint: „Ha az Alkotmánybíróság hivatalból, illetőleg bárki indítványára azt állapítja meg, hogy a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő, a mulasztást elkövető szerv — határidő megjelölésével — felhívja feladatának teljesítésére.” A (2) bekezdés értelmében pedig: „A mulasztást elkövető szerv a megjelölt határidőn belül köteles jogalkotói feladatának eleget tenni.”

Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 1. § e) pontja és 49. §-a szerinti hatáskörétől különálló kérdés az utólagos normakontroll során meghozott döntésben az alkotmányellenesség jogkövetkezményeinek rendezése. Az Abtv. 43. § (1) bekezdése az alkotmányellenes rendelkezés megsemmisítésének főszabályaként a határozat közzétételének napját jelöli meg. Az Abtv. 43. § (4) bekezdése azonban

lehetőséget biztosít az Alkotmánybíróságnak arra, hogy ha a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményezők különösen fontos érdeke megköveteli, a megsemmisítés időpontját ettől eltérően határozza meg. Az alkotmányellenesség jogkövetkezményeinek az utólagos normakontroll keretében történő rendezése mellett az alkotmányos szabályozás meghozataláig terjedő időt egyben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányvétségnek minősíteni az Abtv. fenti szabályai alapján nem lehetséges.

Mivel az indítványozónak a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványa valójában az utólagos normakontroll során meghozott döntés jogkövetkezményeivel függ össze, az Alkotmánybíróság e kérelmet visszautasította.

A határozatnak a Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 23/B/1999.

Az Alkotmánybíróság 47/2000. (XII. 14.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 283/B. §-a alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság elrendeli a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 283/B. §-a alapján lefolytatott és jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát, amennyiben az elítélt még nem mentesült a hátrányos következmények alól.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 283/B. §-át több okból is alkotmányellenesnek tartja, ezért annak megsemmisítését indítványozza.

Kifogásai a következők:

1. A jogalkotó azért, hogy a Btk. rendszerében a „visszaélés teljesítményfokozó szerrel vagy módszerrel” elnevezésű bűncselekményt a kábítószerrel visszaélés közvetlen szomszédságában helyezte el, a két bűncselekményt azonos mértékben tekinti társadalomra veszélyesnek. A doppingszereknek azonban nincs káros hatásuk, nem okoznak függőséget, tehát használatuk nélkülözi a társadalomra veszélyességet, így nem indokolt e magatartások büntetőjogi szankcionálása.

2. A kifogásolt jogszabály megkülönböztetés nélkül „sporttevékenységről” beszél, noha a doppingszerek tilalma csak a versenysportra vonatkozhat, és csak a sportegyesületek tagjait kötelezheti. Szabadidősport és magánszemélyek vonatkozásában a büntetőjogi tilalom illetéktelen állami beavatkozásnak minősül.

3. A kifogásolt jogszabály egyes törvényi tényállási elemei — a bűncselekmény megvalósulásának törvényi előfeltételeit tekintve — sértik a jogbiztonság alkotmányos követelményeit, és ekként sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, illetve a 8. § (2) bekezdését is.

A bűncselekmény ugyanis bizonyos jogszabályok, egyezmények, előírások megszegése útján valósítható meg.

Márpedig a Nemzetközi Olimpiai Bizottság vagy egyes sportszövetségek tilalmi listái, szabályai nem tekinthetők jogszabálynak, nem részei a magyar jogrendnek. Ezen túlmenően, a sporttörvény rendelkezései ellenére, a kapott törvényi felhatalmazás alapján a Kormány nem alkotta meg azt a részletes rendeletet, amely a belső jogrendszer keretei között felsorolná a tilalmazott szereket.

4. A sérelmezett jogszabály ezen kívül nem állja meg a helyét büntetőjogi szempontból sem. Nem tisztázza a lehetséges elkövetők körét, nem tartalmazza a konkrét elkövetési magatartást, illetve a várható szankciót. Az egyes elkövetési cselekmények határozatlanok, az elkövetők köre aszerint sincs behatárolva, hogy bárki lehet tettes, felbujtó, bűnszolg, stb.

II.

1. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy „a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

2. A büntető jogszabályok módosításáról szóló 1998. évi LXXXVII. törvény 65. §-a új bűncselekményként „Viszsaélés teljesítményfokozó szerrel vagy módszerrel” elnevezés alatt a következő törvényi tényállást iktatta be a Btk.-ba, 1999. március 1-jei hatállyal.

„283/B. § (1) Aki nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet, jogszabály vagy hatóság előírásának megszegésével teljesítményfokozásra alkalmas szert sporttevékenység körében történő teljesítményfokozás céljából előállít, készít, megszerez, tart, felhasznál, az országba behoz, onnan kivisz vagy az ország területén átvisz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki sporttevékenység körében történő teljesítményfokozása céljából nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet, jogszabály vagy hatóság előírásának megszegésével teljesítményfokozásra alkalmas beavatkozásnak magát aláveti.

(3) Aki nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet, jogszabály vagy hatóság előírásának megszegésével teljesítményfokozásra alkalmas szert sporttevékenység körében történő teljesítményfokozás céljából kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdés szerint büntetendő, aki sporttevékenységet végző személyen sporttevékenység körében történő teljesítményfokozás céljából nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet, jogszabály vagy hatóság előírásának megszegésével teljesítményfokozásra alkalmas beavatkozást végez.

(5) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, a (3)—(4) bekezdés esetén büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követi el.

(6) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (5) bekezdés szerint büntetendő, akinek a (3)—(4) bekezdésben meghatározott bűncselekménye folytán tizennyolcadik életévét be nem töltött személy használ fel teljesítményfokozásra alkalmas szert, illetőleg ilyen személyen végez teljesítményfokozásra alkalmas beavatkozást, úgyváltán az is, aki a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával követi el.

(7) Az (1) bekezdés esetén nem büntethető, aki, mielőtt a teljesítmény fokozására alkalmas szer előállítására, készítésére, megszerzésére, tartására, az országba behozatala, onnan kivitele, az ország területén átvitele a hatóság tudomására jutott volna, a tevékenységét a hatóság előtt felfedi, illetőleg az elkészített, megszerzett, tartott, vagy az országba

behozott teljesítményfokozásra alkalmas szert a hatóságnak átadja, és lehetővé teszi a készítésben, megszerzésben, szállításban részt vevő más személyek kilétének megállapítását.

(8) Nem büntethető, aki teljesítményfokozásra alkalmas szert sporttevékenysége során felhasznált, vagy rajta teljesítményfokozásra alkalmas beavatkozást végeztek, és ezt a hatósági orvosi vizsgálat előtt felfedi.”

III.

Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott:

1. A jogállamiság elvéből következik a jogbiztonság követelménye is. Az Alkotmánybíróság állandóan követett gyakorlata ezt tette meg egyik követendő mércének, amelyhez képest az egyes jogszabályok alkotmányossága viszonyítható. Eszerint: „A jogbiztonság — az Alkotmánybíróság értelmezésében — az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak, és a norma címzettjei számára a büntetőjogban is előre láthatóak legyenek.” [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992. 77, 84.]

Különösen vonatkozik ez az elv az anyagi büntetőjog területére, közelebbről az egyes bűncselekmények törvényi tényállásaira. Az Alkotmánybíróság a 30/1992. (V. 26.) AB határozatában a büntetőjogi tényállásokkal szemben — többek között — a következő mércét állította:

„Az alkotmányos büntetőjog követelményei szerint a büntetőjogi szankció kilátásba helyezésével tilalmazott magatartást leíró diszpozíciónak határozottnak, körülhatároltnak, világosan megfogalmazottnak kell lennie. Alkotmányossági követelmény a védett jogtárgyra és az elkövetési magatartásra vonatkozó törvényhozói akarat világos kifejezésre juttatása. Egyértelmű üzenetet kell tartalmaznia, hogy az egyén mikor követ el büntetőjogilag szankcionált jogsértést. Ugyanakkor korlátoznia kell az önkényes jogértelmezés lehetőségét a jogalkalmazók részéről. Vizsgálni kell tehát, hogy a tényállás a büntetendő magatartások körét nem túl szélesen jelöli-e ki és elég határozott-e.” (ABH 1992. 167, 176.)

2. A Btk. 283/B. § (1)—(4) bekezdései a fent kifejtett alkotmányossági követelményeknek nem felelnek meg, mert a törvényi tényállás egyes elemei bizonytalan jogfogalmakat tartalmaznak.

2.1. A „nemzetközi egyezmény előírásainak” megszegése mint büntethetőségi előfeltétel, meghatározásként nem elegendő.

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 16. §-a a következő rendelkezést tartalmazza:

„Nemzetközi szerződés

16. § (1) Az általánosan kötelező magatartási szabályt tartalmazó nemzetközi szerződést a tartalmának megfelelő szintű jogszabályba foglalva kell kihirdetni.

(2) A jogszabályba nem foglalt nemzetközi szerződést — ha a köztársasági elnök vagy a Kormány másként nem rendelkezik — a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.”

Ebből következik, hogy egy jogszabályba foglalás nélküli, illetve egy közzé nem tett nemzetközi egyezmény előírásainak megszegése nem alapozhatja meg a büntetőjogi felelősséget.

2.2. A „nemzetközi szervezet előírásainak” megszegése bizonytalan jogfogalom. Nem derül ki, hogy milyen szervezetről, milyen tartalmú előírásokról van szó, a tilalom milyen módon válik megismerhetővé, miként közlik azt a büntető jogszabály címtettjeivel. Az ilyen előírás vagy tilalom önmagában tehát nem lehet kötelező az állampolgárokra, és nem is tekinthető jogszabálynak, nem lévén része a magyar jogrendszernek. Ilyen megnevezésű jogforrás nem szerepel a magyar jogszabályok felsorolásában. [Jat. 1. § (1) bekezdés.]

2.3. Azonos a helyzet a „hatósági előírás” megszegése esetében is. A törvényi tényállás nem határozza meg a fogalom tartalmát, következésképpen nem állapítható meg, hogy a jogalkotó milyen hatóságra és előírásra gondolt.

A „hatósági előírás” nem jogszabály, és sem ez, sem pedig az előző pontban említett „nemzetközi szervezet előírása” nem fogható fel általánosan kötelező jogforrásként.

2.4. A „jogszabály előírásának megszegése” mint a büntetőjogi felelősség megállapításának alapja és előfeltétele elvileg helyes, de ez a fogalom túlságosan tág, mert a magyar jogrendszerben szereplő valamennyi jogszabályt — beleértve az alacsonyabb szintű és a helyi jogszabályokat is — felöleli.

Az indítvány által támadott büntető jogszabály törvényi tényállásának a fenti hiányosságai tehát olyan jogbizonytalanságot eredményeznek, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállamiság követelményeivel.

3. A sporttevékenység és a sportoló fogalmát a sportról szóló 1996. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Stv.) 1. §-a határozza meg az alábbiak szerint:

„1. § E törvény alkalmazásában

1. sporttevékenység: meghatározott szabályok szerint időöltésként vagy hivatásszerűen végzett testedzés, szellemi gyakorlat, amely az egyetemes kultúra része;

2.

3. sportoló: a sporttevékenységet folytató természetes személy;

4. hivatásos sportoló: az a természetes személy, aki sportszervezettel létesített munkaviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony, továbbá egyéni vállalkozás (a továbbiakban együtt: szerződéses viszony) keretében jövedelemszerzési céllal sporttevékenységet folytat, és rendelkezik a sportági szakszövetség, illetőleg a sportszövet-

ség feltételei szerint megszerzett hivatásos sportolói engedéllyel;

5. szabadidős sportoló: az a természetes személy, aki sporttevékenységet nem hivatásos sportolóként végez; (...)”

4. A miniszterek feladat- és hatáskörének változásával, valamint az Ifjúsági és Sportminisztérium létrehozásával összefüggésben szükséges törvénymódosításokról szóló 1998. évi LXXXVI. törvény 77. § (2) bekezdésének *i*) pontja hatályon kívül helyezte az Stv. 1. § 2. pontja szerinti „versenysport” fogalmat.

Az Stv. felhatalmazása alapján kibocsátott a meg nem engedett teljesítményfokozó szerek, készítmények és módszerek használata tilalmának szabályairól szóló 86/1998. (VI. 6.) Korm. rendelet 1. §-a értelmében a rendelet hatálya az Stv. 1. §-ának 2. pontja szerinti versenysportban résztvevőkre terjedt ki.

Tekintettel arra, hogy a versenysport törvényi meghatározása már nincs hatályban, a támadott büntetőjogi törvényi tényállás általában a „sporttevékenység” körében tekinteti megvalósíthatónak a büntetendő magatartásokat.

Ebből következik, hogy a büntetendő magatartás elvileg nemcsak a hivatásszerűen vagy versenyszerűen folytatott, hanem szinte valamennyi, hobby-jellegű, vagy iskolai és szabadidős sporttevékenység keretében is megvalósulhat, illetve a szankcionálás ezekre is kiterjeszhető lehetne. A potenciális elkövetői kör tehát tetszőleges jogértelmezés szerint kiterjeszhető vagy szűkíthető. Ez a jogbizonytalanság is ellentétben áll a jogállamiság követelményével.

Az Alkotmánybíróság azonban rámutat arra, hogy a teljesítményfokozó szerek használata, előállítása, forgalmazása, kereskedelme stb. a versenyszerű vagy hivatásos sporttevékenység körében, illetve ezekkel összefüggésben olyan társadalomra veszélyes magatartásként jelentkezik, amely büntetőjogi szankcionálást igényel. Az ilyen büntetőjogi szankcionálás önmagában nem alkotmányellenes, ezért a jogalkotó — az alkotmányos büntetőjog keretein belül — nincs elzárva a megfelelő büntetőjogszabályok megalkotásától.

A jelenleg hatályos büntetőjogi norma tehát csupán az ismertetett alaki hiányosságok okából tekintendő alkotmányellenesnek.

5. A fent kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság a Btk. 283/B. §-át alkotmányellenesnek nyilvánította és megsemmisítette, mert az a felsorolt formai okokból nem felel meg az alkotmányos büntetőjog követelményeinek, figyelemmel az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonsági szempontokra.

A támadott törvényszakasz (5) és (6) bekezdéseiben szabályozott minősített esetek, valamint a (7) és (8) bekezdéseiben részletezett büntethetőséget megszüntető okok az (1), (2), (3) és (4) bekezdésekben meghatározott alapesetekhez kapcsolódnak, ezért a megsemmisítés tárgyi összefüggés folytán ezekre is kiterjed.

6. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 43. § (3) bekezdése alapján rendelkezett az Alkotmánybíróság az eddig lefolytatott büntetőeljárások felülvizsgálatáról.

A Magyar Közlönyben történő közzététel az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
előadó alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyé
dr. Vasadi Éva s. k.,*
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 140/B/1999.

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A pénzügyminiszter és a belügyminiszter együttes közleménye

az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben levő
(működési forráshiányos) helyi önkormányzatok
kiegészítő támogatásának 2000. évi II. ütemben történő
felhasználásáról

A Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXXV. törvény 6. számú mellékletének 1. pontja alapján az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben levő (működési forráshiányos) helyi önkormányzatok 2000. évi II. ütemben támogatásban részesülnek.

1. Az 1. számú melléklet szerinti önkormányzatok együttes támogatása 1 364 893 ezer forint.

2. A 2. számú melléklet szerinti önkormányzatok támogatási igényének elismerésére a törvény szerint nincs lehetőség.

3. A támogatások törvény szerinti átutalása 2000. december hónapban a nettó finanszírozás keretében történik.

Járai Zsigmond s. k.,
pénzügyminiszter

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

1. számú melléklet

Kimutatás az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő (működési forráshiányos) helyi önkormányzatok 2000. évi II. ütemű támogatásáról

(Támogatásban részesülő helyi önkormányzatok)

Sor- szám	Önkormányzat neve	Támogatás ezer Ft
--------------	-------------------	----------------------

Baranya megye

1.	Áta	2 143
2.	Drávacsehi	2 570
3.	Drávapalkonya	3 377
4.	Gordisa	1 303
5.	Királyegyháza	7 006
6.	Patapoklosi	2 344
7.	Somogyhatvan	3 960
8.	Somogyviszló	689
9.	Szőkéd	2 613
	<i>Baranya megye összesen</i>	<i>26 005</i>

Bács-Kiskun megye

10.	Harkakötöny	4 609
11.	Kiskőrös	11 004
	<i>Bács-Kiskun megye összesen</i>	<i>15 613</i>

Békés megye

12.	Battonya	9 184
13.	Békésszentandrás	906
14.	Biharugra	774
15.	Kétegyháza	2 441
16.	Körösújfalú	502
17.	Medgyesbodzás	1 000
18.	Szabadkígyós	256
	<i>Békés megye összesen</i>	<i>15 063</i>

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

19.	Borsod Megyei Önkormányzat	47 589
20.	Abaújszántó	3 232
21.	Abod	1 387
22.	Alsóberecki	1 912
23.	Alsóvadász	4 421

Sor-szám	Önkormányzat neve	Támogatás ezer Ft	Sor-szám	Önkormányzat neve	Támogatás ezer Ft
24.	Arnót	995	68.	Sály	1 930
25.	Baktakék	4 464	69.	Sárazsádány	5 521
26.	Balajt	3 255	70.	Semjén	1 367
27.	Bodroghalom	2 962	71.	Szuhafő	1 242
28.	Bodrogolaszi	1 461	72.	Szőlősdárdó	2 581
29.	Borsodnádasd	5 502	73.	Teresztenye	899
30.	Bükkszentkereszt	12 347	74.	Tiszakeszi	6 148
31.	Csernely	330	75.	Tokaj	2 860
32.	Damak	814	76.	Tolcsva	6 270
33.	Dédestapolcsány	603	77.	Tomor	2 718
34.	Dámóc	4 418	78.	Tornyosnémeti	919
35.	Egerlövő	2 818	79.	Vadna	1 934
36.	Erdőhorváti	1 529	80.	Vajdácaska	1 302
37.	Felsőgagy	1 149	81.	Zemplénagárd	6 752
38.	Felsőregmec	415		<i>Borsod-Abaúj-Zemplén megye</i>	
39.	Füzérkomlós	2 003		<i>összesen</i>	<i>515 206</i>
40.	Györgyarló	714			
41.	Gömörzsoló	979		<i>Csongrád megye</i>	
42.	Hegymeg	2 311			
43.	Hernádnémeti	3 380	82.	Ásotthalom	6 850
44.	Hernádpetri	169	83.	Bordány	8 361
45.	Hernádvécse	1 199	84.	Csanádpalota	1 380
46.	Hidasnémeti	3 124	85.	Csanytelek	2 000
47.	Hídvégardó	1 902	86.	Derekegyház	1 136
48.	Homrogd	2 777	87.	Maroslele	1 900
49.	Izsófalva	6 311	88.	Mórahalom	25 718
50.	Kazincbarcika	152 549	89.	Nagylak	3 948
51.	Kurtyán	5 324	90.	Nagytőke	807
52.	Lak	1 586	91.	Ruzsa	5 764
53.	Ládbesenyő	2 207	92.	Szegvár	2 872
54.	Megyaszó	4 949	93.	Szentes	15 466
55.	Mezőnyárad	4 688		<i>Csongrád megye összesen</i>	<i>76 202</i>
56.	Mikóháza	2 628			
57.	Miskolc	128 726		<i>Fejér megye</i>	
58.	Nyésta	300			
59.	Onga	11 207	94.	Szabadhidvég	3 590
60.	Ózd	7 822		<i>Fejér megye összesen</i>	<i>3 590</i>
61.	Ragály	599			
62.	Rakaca	2 641		<i>Győr-Moson-Sopron megye</i>	
63.	Révleányvár	8 024			
64.	Sajógalgóc	2 701	95.	Gyórsövényház	782
65.	Sajóivánka	1 712	96.	Markotabödöge	1 670
66.	Sajókaza	7 285		<i>Győr-Moson-Sopron megye összesen</i>	<i>2 452</i>
67.	Sajópálfala	1 343			

Sor-szám	Önkormányzat neve	Támogatás ezer Ft	Sor-szám	Önkormányzat neve	Támogatás ezer Ft
<i>Hajdú-Bihar megye</i>			118.	Hajmás	2 087
97.	Berettyóújfalu	66 987	119.	Háromfa	1 573
98.	Körösszakál	2 216	120.	Hetes	1 475
99.	Mikepércs	5 442	121.	Kaposszerdahely	390
100.	Nagyrábé	6 102	122.	Marcali	3 150
101.	Nádudvar	27 498	123.	Mernye	5 615
102.	Téglás	12 576	124.	Nagyberény	2 463
<i>Hajdú-Bihar megye összesen</i>		<i>120 821</i>	125.	Sántos	1 570
<i>Heves megye</i>			126.	Somogyacsa	925
103.	Bátor	601	127.	Somogysimonyi	1 790
104.	Bekölce	2 777	128.	Somogysámson	2 741
105.	Heves	10 151	129.	Somogysárd	4 530
<i>Heves megye összesen</i>		<i>13 529</i>	130.	Somogyudvarhely	2 369
<i>Komárom-Esztergom megye</i>			131.	Somogyvámos	2 801
106.	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat	40 184	132.	Szena	1 100
107.	Komárom	38 578	133.	Szenyér	1 991
108.	Tata	30 693	134.	Törökkoppány	1 652
<i>Komárom-Esztergom megye összesen</i>		<i>109 455</i>	135.	Zselicszentpál	1 631
<i>Nógrád megye</i>			<i>Somogy megye összesen</i>		<i>48 817</i>
109.	Bátonyterenye	19 143	<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg megye</i>		
110.	Ipolyvece	4 667	136.	Ajak	1 946
111.	Nemti	1 594	137.	Baktalórántháza	14 099
112.	Sámsonháza	724	138.	Biri	2 282
<i>Nógrád megye összesen</i>		<i>26 128</i>	139.	Botpalád	1 545
<i>Pest megye</i>			140.	Csengersima	2 675
113.	Penc	1 641	141.	Demecser	3 588
114.	Rád	715	142.	Gacsály	2 570
115.	Vácduka	1 000	143.	Gégény	2 410
<i>Pest megye összesen</i>		<i>3 356</i>	144.	Gyüre	3 833
<i>Somogy megye</i>			145.	Ibrány	3 522
116.	Csurgó	5 600	146.	Kemecse	1 743
117.	Drávagárdony	3 364	147.	Kisar	1 886
			148.	Kisléta	1 960
			149.	Kispalád	1 000
			150.	Kisvárda	51 000
			151.	Lövőpetri	5 758
			152.	Magy	2 953
			153.	Máriapócs	3 473
			154.	Nagyecsed	9 773
			155.	Nemesborzova	1 679

Sor-szám	Önkormányzat neve	Támogatás ezer Ft	Sor-szám	Önkormányzat neve	Támogatás ezer Ft
156.	Nyírmeggyes	11 450			
157.	Nyírpilis	5 344			
158.	Nyírvasvári	3 018			
159.	Ökörítőfülpös	2 000			
160.	Pátroha	2 000			
161.	Penészlek	11 790			
162.	Petneháza	1 000			
163.	Pócspetri	2 750			
164.	Rozsály	2 805			
165.	Sényő	500			
166.	Szamosatárfalva	2 131			
167.	Tiborszállás	4 182			
168.	Tiszabecs	4 211			
169.	Tiszakóród	3 050			
170.	Tiszalök	3 907			
171.	Tiszatelek	3 642			
172.	Tiszavid	606			
173.	Tisztaberek	1 005			
174.	Tivadar	1 206			
175.	Túrricse	1 740			
176.	Vaja	3 449			
177.	Zajta	1 903			
178.	Záhony	8 544			
	<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg megye</i>				
	<i>összesen</i>	201 928			
	<i>Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>				
179.	Cibakháza	4 569			
180.	Karcag	50 262			
181.	Kisújszállás	9 919			
182.	Nagyiván	1 735			
183.	Rákóczi falva	9 208			
	<i>Jász-Nagykun-Szolnok megye összesen</i>	75 693			
	<i>Tolna megye</i>				
184.	Dombóvár	7 200			
185.	Felsőnána	1 767			
186.	Sárszentlőrinc	693			
187.	Szakály	1 941			
188.	Szálka	1 672			
	<i>Tolna megye összesen</i>	13 273			
				<i>Vas megye</i>	
189.	Acsád	3 224			
190.	Cellőmők	15 200			
191.	Gasztony	1 283			
192.	Magyarszombatfa	2 026			
193.	Rönök	2 464			
194.	Velemér	839			
	<i>Vas megye összesen</i>	25 036			
				<i>Veszprém megye</i>	
195.	Balatonhenye	1 081			
196.	Csabrendek	5 399			
197.	Doba	4 927			
198.	Kemeneshőgyész	1 314			
199.	Somlóvásárhely	2 899			
200.	Szentjakabfa	508			
201.	Vigantpetend	942			
	<i>Veszprém megye összesen</i>	17 070			
				<i>Zala megye</i>	
202.	Zala Megyei Önkormányzat	15 591			
203.	Borsfa	1 513			
204.	Csömödér	1 311			
205.	Dobronhegy	2 326			
206.	Felsőrajk	3 760			
207.	Hosszúvölgy	2 300			
208.	Kiskutas	1 083			
209.	Nagykutas	1 320			
210.	Nagyrada	2 562			
211.	Nova	7 067			
212.	Oltárc	3 403			
213.	Páka	2 650			
214.	Szentgyörgyvölgy	613			
215.	Szentpéterúr	1 400			
216.	Szepetnek	3 782			
217.	Várfölde	2 060			
218.	Zalalövő	750			
219.	Zalaszántó	2 165			
	<i>Zala megye összesen</i>	55 656			
	ORSZÁG ÖSSZESEN	1 364 893			

2. számú melléklet**Kimutatás az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő (működési forráshiányos) helyi önkormányzatok 2000. évi II. ütemű támogatásáról***(Támogatásban nem részesülő helyi önkormányzatok)*

Sor-szám	Önkormányzat neve
----------	-------------------

Baranya megye

1. Baranyajenő
2. Bogárdmindszent
3. Gilvánfa
4. Hegyszentmárton
5. Rózsafa
6. Somogyapáti

Bács-Kiskun megye

7. Apostag
8. Bátmonostor
9. Csikéria
10. Dunafalva
11. Kiskunhalas

Békés megye

12. Almáskamarás
13. Doboz
14. Dombegyház
15. Dévaványa
16. Kertészsziget
17. Körösnagyharsány
18. Kötegyán
19. Lökösháza
20. Mezőgyán
21. Méhkerék
22. Sarkadkeresztúr
23. Szarvas
24. Vésztő

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

25. Debréte
26. Edelény
27. Hangács
28. Krasznokvajda

Sor-szám	Önkormányzat neve
----------	-------------------

29. Pálháza
30. Pusztaradvány
31. Putnok
32. Rakacszend
33. Sátoraljaújhely
34. Szerencs
35. Viszló

Csongrád megye

36. Apátfalva
37. Csongrád
38. Dóc
39. Felgyő
40. Makó
41. Mártély
42. Ópusztaszer
43. Pusztamérges

Fejérmegye

44. Fejér Megyei Önkormányzat

Hajdú-Bihar megye

45. Sárrétudvari

Nógrád megye

46. Balassagyarmat
47. Szügy

Pest megye

48. Ipolydamásd

Somogy megye

49. Kisbajom
50. Nagyatád
51. Somogydöröcske
52. Somogyvár
53. Zákány

Sor-szám	Önkormányzat neve	Sor-szám	Önkormányzat neve
<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg megye</i>		<i>Tolna megye</i>	
54.	Fülesd	68.	Fácánkert
55.	Gemzse	69.	Nagydorog
56.	Győrtelek	70.	Simontornya
57.	Gyügye		
58.	Jánkmajtis		<i>Vas megye</i>
59.	Kállósemjén		
60.	Kisnamény	71.	Ják
61.	Kótaj	72.	Rátót
62.	Mátyus		
63.	Nyírtura		<i>Veszprém megye</i>
64.	Ópályi		
65.	Pusztadobos	73.	Veszprém Megyei Önkormányzat
66.	Tiszarád		
<i>Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>		<i>Zala megye</i>	
67.	Alattyán	74.	Vindornyaszőlős

www.mhk.hu

Jogos a választás!

*Mert a tudás akkor igazán hatalom,
ha megbízható forrásból származik...*

CD-JOGÁSZ®

Ez a védett márkanév egy olyan megoldást jelent, amit a magyarországi jogalkotás hivatalos kiadója kínál. A 137/1998 (VIII.18.) Korm. rendelet alapján a CD-JOGÁSZ® elektronikus jogszabálygyűjtemény

**a Magyar Közlönnyel egyenértékű,
hivatalos jogforrás.**

Nem utolsó szempont persze a számos extra szolgáltatás és **a verhetetlen ár sem**, ami idén is változatlan!

De ezt is lehet fokozni: az év végéig minden új, éves előfizetők **mentesül a rendszerbelépési díj alól** (12 000 Ft+áfa), sőt megkapja az általa kiválasztott **ajándékot** is.

(Lásd a megrendelőszelvényt!)

További információért hívja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó zöld számát:

06 (80) 200-723

Garancia

A CD-JOGÁSZ® mindenkor a Magyar Közlönyben hivatalosan közzétett, hatályos joganyagot, illetve azok korábbi szövegváltozatait tartalmazza. Erre garancia, hogy az adatbázis közvetlenül a Magyar Közlöny számítógépes nyomdai tőpédányának felhasználásával készül.

Előfizetem a CD-JOGÁSZ® 1 / 5 / 10 / 25 / 100 munkahelyes változatát példányban.

Éves előfizetési díj: 36 000 / 48 000 / 60 000 / 72 000 / 96 000 Ft + áfa, rendszerbelépési díj nincs.

Ajándék választásom: egyéves ingyenes előfizetés a Házi Jogtanácsadó című lapra, vagy
 az előfizetés lejártá után további egy hónap ingyenes CD-JOGÁSZ® frissítés

Név, cím: _____

Ügyintéző, telefon: _____

Kézbesítési cím és név: _____

Dátum: _____

Cégszerű aláírás: _____

Kérjük, hogy a szelvényt a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1394 Budapest 62, Pf. 361 postacímre, illetve a 266-8906-os vagy 266-5190-es faxszámra küldje vissza. Megrendelését a cdjogasz@mhk.hu e-mail-címre is elküldheti. A megrendeléssel kapcsolatos további információért hívja az ingyenes 06 (80) 200-723 forródrót vonalat. A visszaküldött adatokat későbbi akcióinkhoz is fel kívánjuk használni. Amennyiben ehhez nem járul hozzá, kérjük, jelezze nekünk.

S.K.

TiszteltElőfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2001. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668).

A 2001. évi lapárak

Magyar Közlöny	48 720 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 352 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	9 408 Ft/év	Oktatási Közlöny	12 096 Ft/év
Bányászati Közlöny	2 352 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	3 024 Ft/év
Belügyi Közlöny	12 768 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	15 792 Ft/év
Cégek Közlöny	51 408 Ft/év	Pénzügyi Szemle	11 424 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	12 432 Ft/év	Statisztikai Közlöny	6 720 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	9 072 Ft/év	Szociális és Munkaügyi Közlöny	9 072 Ft/év
Határozatok Tára	11 424 Ft/év	Turisztikai Értesítő	6 048 Ft/év
Hivatalos Értesítő	7 392 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	3 696 Ft/év
Ifjúsági és Sport Értesítő	2 352 Ft/év	Vízügyi Értesítő	6 384 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	8 064 Ft/év	Élet és Tudomány	5 712 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	12 096 Ft/év	Ludové Noviny	1 344 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	7 056 Ft/év	Neue Zeitung	2 352 Ft/év
Közlekedési és Vízügyi Értesítő	12 096 Ft/év	Természet Világa	3 024 Ft/év
Kulturális Közlöny	9 744 Ft/év	Valóság	3 360 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	10 080 Ft/év		
Magyar Közigazgatás	4 704 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen: Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. 1394 Bp. 62. Pf. 357. Telefon: 266-9290/234, 235 mellék, fax: 318-6668. Éves előfizetési díja 2352 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

A CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2001. évi éves előfizetési díjai a 2000. december 31-ig beérkező megrendelések esetén:

Önálló változat	36 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	72 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	48 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	84 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	60 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 12 000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—2000. évfolyamai jelennek meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően. A halmozott évfolyamok ára 14 000 Ft.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FAMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 42 336 Ft. Egy példány ára: 110 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 55 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

00.2264 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.